

mulier instituut

Sportdeelname Meierijstad 2022

Ontwikkelingen in sport en bewegen

Eva Heijnen

Remko van den Dool

Sportdeelname Meierijstad 2022

Ontwikkelingen in sport en bewegen

In opdracht van de gemeente Meierijstad

Eva Heijnen
Remko van den Dool

© Mulier Instituut
Utrecht, december 2022

Mulier Instituut
sportonderzoek voor beleid en samenleving

Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | I www.mulierinstituut.nl
E info@mulierinstituut.nl | T @mulierinstituut

Inhoudsopgave

1.	**Inleiding**	**4**
1.1	Methode onderzoek	4
2.	**Sportdeelname**	**7**
2.1	Volwassenen	7
2.2	Kinderen	8
2.3	Sportdetails	9
3.	**Sporten en bewegen in de openbare ruimte**	**14**
3.1	Gebruik openbare ruimte	14
3.2	Beginpunt activiteiten	14
3.3	Stimuleren gebruik openbare ruimte	16
4.	**Sport- en beweegthema's**	**19**
4.1	Motieven en belemmeringen	19
4.2	Voorkeuren voor sporten en bewegen	21
4.3	Jeugdfonds Sport en Cultuur	24
5.	**Samenvatting, conclusies en aanbevelingen**	**25**
Literatuur en databronnen		**29**
Bijlage 1 Vragenlijsten Sport en bewegen Meierijstad 2022		**30**

1. Inleiding

De gemeente Meierijstad is in 2017 gevormd uit de gemeenten Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel. De gemeente telt ruim 80.000 inwoners. In elk van de genoemde plaatsen zijn sportvoorzieningen zoals sportvelden en sporthallen aanwezig. Ook treft men in elke plaats een openbaar zwembad en diverse fitnesscentra aan. In de gemeente en haar directe omgeving bestaan goede mogelijkheden om te wandelen en te fietsen. Om te bestuderen in welke mate de inwoners gebruik maken van deze mogelijkheden heeft de gemeente een onderzoek naar de sportparticipatie uit laten voeren.

1.1 Methode onderzoek

In deze paragraaf bespreken we de opzet van het onderzoek.

Opzet
De gemeente Meierijstad heeft de informatie verzameld via een veldwerkonderzoek bij haar bevolking. Daarbij is gebruikgemaakt van een vragenlijst. Alle respondenten hebben voor deze meting een geprogrammeerde online vragenlijst ingevuld. Om toegang tot deze vragenlijst te krijgen, heeft een steekproef van de bevolking een uitnodigingsbrief gekregen. In deze uitnodiging was een QR-code en een link opgenomen. Het Mulier Instituut heeft deze aan de gemeente Meierijstad aangeleverd. De gemeente heeft deze gekoppeld aan de geselecteerde respondenten en vervolgens verzonden.

De respondenten zijn willekeurig geselecteerd uit het bevolkingsregister van de gemeente. In tabel 1.1 wordt weergegeven hoeveel kinderen van 6 tot en met 11 jaar, jongeren van 12 tot en met 15 jaar en volwassenen van 16 jaar en ouder per kern (Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel) zijn geselecteerd. Zij hebben een brief met uitnodiging voor het onderzoek thuis gekregen. In de brief voor de kinderen is een ouder verzocht om samen met het betreffende kind de vragenlijst in te vullen. Jongeren van 12 tot en met 15 jaar mochten met toestemming van hun ouders de vragenlijst zelf invullen.

Vragenlijst
De samenstelling van de vragenlijst heeft het Mulier Instituut verzorgd in samenspraak met de gemeente. De vragenlijst is gebaseerd op eerdere metingen van het Nationaal Sportonderzoek (NSO) van het Mulier Instituut. Hierdoor kunnen uitkomsten van Meierijstad met landelijke cijfers worden vergeleken. Voor kinderen is geen landelijke vergelijking beschikbaar, behalve voor de sportdeelnamecijfers. Hiervoor worden cijfers uit de Vrijetijdsomnibus (VTO) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gebruikt.

Een belangrijk vraagblok is gericht op de sportdeelname zelf. Dit betreft de Richtlijn Sportonderzoek (RSO). De vragenlijst is daarnaast gericht op de volgende thema's:

- beoefende sporttakken en sportfrequentie;
- sportverband;
- motieven en belemmeringen voor sport en bewegen;
- recreatief bewegen in de openbare ruimte;
- maatregelen die gemeenten volgens hun inwoners kunnen nemen om hen meer te laten sporten en bewegen;
- behoeften voor sport en bewegen;
- Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Kinderen hebben een andere versie gekregen. De verschillen betreffen bijvoorbeeld de formulering van de vragen, waaronder de toevoeging 'uw kind' als de ouders de vragenlijst met of voor het kind invullen. Daarnaast zijn bij de vraag over belemmeringen twee antwoordopties over tijdgebrek samengevoegd. Het

onderwerp ‘openbare ruimte’ is voor kinderen minder uitgebreid. De vragenlijst voor jongeren van 12 tot en met 15 jaar wijkt iets af van de vragenlijst die ouders voor hun kind invullen.

De vragenlijsten zijn te vinden in bijlage 1.

Respons
Voor dit onderzoek zijn 17.723 uitnodigingen verstuurd, waarvan 11.989 naar volwassenen (16-79 jaar) en 5.734 naar kinderen (6-15 jaar; tabel 1.1). In totaal hebben 1.074 volwassenen (16-79 jaar) en 662 kinderen (6-15 jaar) gereageerd. Voor volwassenen is dit een responspercentage van 9 procent en voor kinderen van 12 procent. De vragenlijst voor kinderen is door 76 kinderen zelf ingevuld en 580 keer door ouders met of voor het kind.

Tabel 1.1 Overzicht uitnodigingen en respons per kern en totaal

	Totaal	6–10 jaar	11–15 jaar	16–79 jaar
Veghel				
Verzonden uitnodigingen	6.001	1.000	1.000	4.001
Nettorespons	590	97	144	349
Schijndel				
Verzonden uitnodigingen	5.968	1.000	961	4.007
Nettorespons	575	83	128	364
Sint-Oedenrode				
Verzonden uitnodigingen	5.754	1.000	773	3.981
Nettorespons	571	101	109	361
Totaal				
Verzonden uitnodigingen	17.723	3.000	2.734	11.989
Nettorespons	1.736	281	381	1.074

Veldwerkperiode
De veldwerkperiode voor dit onderzoek liep van 15 juni tot en met 22 juli 2022. Tijdens het veldwerk golden geen maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus. De meeste vragen hebben betrekking op de wijze van sportdeelname in de afgelopen twaalf maanden. In deze periode golden wel maatregelen.

Verwerking en weging gegevens
Na het veldwerk zijn de vragenlijstgegevens verwerkt en via tabellen gerapporteerd. Een onderdeel van de verwerking is de weging van de gegevens. Wegen is noodzakelijk om onevenwichtigheden naar achtergrondkenmerken op te vangen. Te denken valt aan zaken zoals relatief te veel ouderen of te veel vrouwen. Correctie/weging vindt plaats door gebruik te maken van algemeen bekende gegevens. Voor dit onderzoek zijn dat de verdeling naar geslacht, leeftijd, opleiding en kern in de gemeente Meijerijstad.

De cijfers van de populatie zijn verkregen via het CBS. Ondanks de weging lijken de sportdeelnamecijfers in Meierijstad in vergelijking met landelijke cijfers aan de hoge kant. Dit gebeurt vaker bij sportdeelnameonderzoeken (waaronder bij de gemeenten Heerhugowaard en Zaanstad), omdat mensen die niet of weinig sporten en bewegen zich niet aangesproken voelen door de naam van het onderzoek. Hiermee moet rekening worden gehouden bij het interpreteren van de cijfers uit dit rapport.

In de titel van elke tabel en figuur staat weergegeven met welke landelijke gegevens er wordt vergeleken. Dit betreft vaak verschillende metingen. Soms in hetzelfde jaar en soms in een ander jaar, omdat niet elk onderwerp elk jaar is uitgevraagd. Onder de tabellen en figuren staat de bron vermeld.

Leeswijzer

We gaan eerst in op de sportdeelname van de inwoners van Meierijstad en daarna op een aantal aspecten van de sportdeelname: type sport, sportfrequentie en sportverband. Vervolgens gaan we dieper in op recreatief gebruik van de openbare ruimte (hoofdstuk 3). In hoofdstuk 4 komt een aantal sport- en beweegthema's aan bod, namelijk motivatie en belemmeringen en voorkeuren voor sporten en bewegen. Waar relevant beschrijven we verschillen naar deelgroepen in de tekst, zoals naar de kernen (Veghel, Schijndel en St. Oedenrode).

2. Sportdeelname

In dit hoofdstuk bespreken we de deelname aan sport door zowel de volwassen inwoners (16-79 jaar) van Meierijstad (paragraaf 2.1) als de kinderen (6-15 jaar; paragraaf 2.2). Daarna gaan we in op enkele details van het sporten, zoals de typen sporten, het verband en de frequentie (paragraaf 2.3).

Sportonderzoekers omschrijven een sporter doorgaans als iemand die minimaal twaalf keer per jaar sport (RSO-norm). Om deze norm vast te stellen maken we gebruik van de vraag naar de sportfrequentie in de afgelopen twaalf maanden. Aangezien het veldwerk voornamelijk in juni en juli plaatsvond, wordt met de afgelopen twaalf maanden grofweg de periode van juni 2021 tot en met juli 2022 bedoeld.

2.1 Volwassenen

Van de bevolking van Meierijstad van 16 tot en met 79 jaar heeft 87 procent deelgenomen aan sport. Dit betekent dat zij minimaal één keer in de afgelopen twaalf maanden hebben gesport. Voor maandelijks sporten (RSO-norm, twaalf keer per jaar of vaker) is dat 84 procent. 74 procent heeft minimaal veertig keer aan sport deelgenomen (‘wekelijkse’ sporter). Deze percentages liggen boven landelijke referentiecijfers uit 2021 (respectievelijk 67%, 60% en 40%).[1]

Van de volwassenen in Meierijstad heeft 68 procent hun hele leven wat aan sport gedaan (niet in tabel) en 27 procent zelfs veel. De landelijke cijfers in 2018 liggen lager. Daar heeft 45 procent altijd wat aan sport gedaan en heeft 14 procent daarvan veel gesport. 3 procent van de volwassenen van Meierijstad heeft nooit gesport. 8 procent van de Nederlandse bevolking in 2018 geeft aan nog nooit gesport te hebben.

De profielkenmerken van de sporters worden weergegeven in tabel 2.1. Over het algemeen hebben de volwassenen in Meierijstad een hogere sportdeelname dan in Nederland als geheel. Verder valt op dat:

- er bijna geen verschil is in sportdeelname tussen de kernen;
- de sportdeelname onder vrouwen iets hoger is dan onder mannen, terwijl landelijk de sportdeelname onder mannen hoger ligt. Het verschil tussen mannen en vrouwen is in Meierijstad wel kleiner dan landelijk;
- de sportdeelname van 65-79-jarigen nagenoeg gelijk is aan die van 55-64-jarigen. De landelijke cijfers laten een lagere sportdeelname zien naarmate de leeftijd toeneemt;
- meer hoogopgeleiden sporten dan laagopgeleiden. Dit is conform de landelijke uitkomsten, maar de laagopgeleiden in Meierijstad sporten wel aanzienlijk meer dan laagopgeleiden op landelijk niveau;
- de wekelijkse sportdeelname in Meierijstad onder volwassenen met een beperking 19 procentpunten lager ligt dan bij mensen zonder beperking. Dit zien we terug in landelijk onderzoek, maar wederom ligt de sportdeelname in Meierijstad onder deze groep hoger.

[1] In de inleiding is aangegeven dat dit werd verwacht, gegeven de relatief hoge sportdeelnamecijfers van de respondenten. Naar verwachting ligt de sportdeelname in Meierijstad in werkelijkheid lager dan weergegeven in tabel 2.1.

Tabel 2.1 Profielkenmerken naar sportfrequentie, bevolking van 16-79 jaar in Meierijstad (2022) en in Nederland (2021) (in procenten)

	Meierijstad (n=1.074)			Landelijk (n=1.508)		
	Jaarlijks	Maandelijks (RSO) 12x p.j.	Wekelijks 40x p.j.	Jaarlijks	Maandelijks (RSO) 12x p.j.	Wekelijks 40x p.j.
Totaal	87	84	74	67	60	46
Kernen						
Veghel	86	83	72	x	x	x
Schijndel	88	85	74	x	x	x
St. Oedenrode	88	86	76	x	x	x
Geslacht						
Man	86	83	72	71	63	47
Vrouw	88	85	76	64	58	45
Leeftijd						
16-34 jaar	90	86	76	80	70	52
35-54 jaar	88	86	75	66	60	46
55-64 jaar	84	83	72	60	53	42
65-79 jaar	85	81	72	56	51	39
Opleiding (voltooid)						
Lager	83	80	67	52	46	31
Middelbaar	88	84	76	69	62	48
Hoger	91	91	78	84	77	62
Beperking*						
Wel	74	70	59	56	50	38
Geen	90	88	78	74	66	51

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut; Nationaal Sportonderzoek (NSO), maart 2021, Mulier Instituut.

* Het gaat om een lichamelijke of psychische beperking of chronische aandoening.

2.2 Kinderen

De jaarlijkse sportdeelname onder kinderen (6-15 jaar) in Meierijstad is 96 procent (tabel 2.2). Het aandeel kinderen dat 'wekelijks' aan sport doet, is met 88 procent hoger dan het aandeel volwassenen (74%). Verder valt op dat:

- de totale sportfrequentie bij kinderen in Meierijstad hoger ligt dan bij kinderen in heel Nederland: 88 procent van de kinderen in Meierijstad neemt wekelijks deel aan sport, tegenover 79 procent van de kinderen in Nederland;
- de wekelijkse sportdeelname nagenoeg gelijk is bij jongens en meisjes in Meierijstad, maar jongens iets vaker één keer per jaar of vaker sporten. Landelijk sporten jongens vaker wekelijks en is de jaarlijkse sportdeelname gelijk;
- bij kinderen van 6 tot en met 10 jaar in Meierijstad de jaarlijkse en maandelijkse sportdeelname iets hoger ligt dan bij kinderen van 11 tot en met 15 jaar. Dit is landelijk hetzelfde.

Tabel 2.2 Sportdeelname kinderen (6–15 jaar) in Meierijstad (2022) en in Nederland (2018–2020) (in procenten)

	Meierijstad (n=662)			Landelijk (n=894)		
	Jaarlijks	Maandelijks (RSO) 12x p.j.	Wekelijks, 40x p.j.	Jaarlijks	Maandelijks (RSO) 12x p.j.	Wekelijks, 40x p.j.
Totaal	96	93	88	93	90	79
Kernen						
Veghel	96	91	86	x	x	x
Schijndel	94	94	88	x	x	x
St. Oedenrode	98	97	91	x	x	x
Geslacht						
Jongen	97	94	87	93	90	82
Meisje	94	92	88	93	89	76
Leeftijd						
6–10 jaar	97	95	86	94	91	79
11–15 jaar	94	91	89	91	89	79

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut; Nationaal Sportonderzoek (NSO), maart 2021, Mulier Instituut; Vrijetijdsomnibus (VTO), 2018, Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) in samenwerking met Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS); 2020, de Boekmanstichting en het Mulier Instituut in samenwerking met CBS.

2.3 Sportdetails

In deze paragraaf belichten we enkele aspecten van de wijze van sportbeoefening in Meierijstad. We gaan in op verschillende typen sporten, de sportfrequentie en het sportverband. We bespreken eerst enkele clusters van sporttakken.

Sporten op de openbare weg en de diverse vormen van fitness zijn voor volwassenen (16-79 jaar) in Meierijstad de belangrijkste sportvormen (tabel 2.3). 58 procent van de volwassenen in Meierijstad sport op de openbare weg, zoals hardlopen, mountainbiken, skeeleren/skaten, wandelsport en wielrennen. 41 procent doet aan fitness. In vergelijking met Nederland als geheel sporten volwassenen in Meierijstad meer op de openbare weg (landelijk 42%) en beoefenen ze meer vormen van fitness (29%).

Binnensporten zoals biljart, bridge en danssport worden door 23 procent van de volwassenen in Meierijstad beoefend. Dat is iets meer dan in Nederland als geheel (19%).

Zaalsport en veldsport beoefenen de volwassenen in Meierijstad het minst. Onder zaalsporten vallen sporten zoals badminton, basketbal, turnen en squash. Onder veldsporten vallen sporten zoals atletiek, hockey, honkbal/softbal, tennis en voetbal. Ondanks dat zaalsporten het minst worden beoefend in Meierijstad worden deze sporten wel meer gedaan dan landelijk (14% vs. 6%).

30 procent van de volwassenen in Meierijstad beoefent één of meer overige sporten. Deze sporten vinden niet in de openbare ruimte, in een fitnesscentrum/sportschool of op een gemeentelijk ondersteunde sportfaciliteit plaats. Te denken valt aan sporten zoals golf, skiën, paardensport en zeilen/surfen. In Nederland als geheel is het percentage overige sporten lager (19%).

In vergelijking met volwassenen is zwemmen onder kinderen populair (56%, tabel 2.3), gevolgd door veldsport (31%) en binnensport (30%). Veel minder kinderen beoefenen fitness (6%) dan volwassenen (41%). Ook beoefenen kinderen minder duursporten zoals hardlopen, wandelen en fietsen (58% vs. 22%). Onder overig (33%) vallen bij kinderen vooral skiën/snowboarden, paardensport en judo (niet in tabel).

Tabel 2.3 Jaarlijkse sportdeelname naar type sport, bevolking van 16-79 jaar in Meierijstad (2022) en Nederland (2021) en kinderen van 6-15 jaar in Meierijstad (2022) (in procenten, meerdere antwoorden mogelijk)

	Meierijstad volwassenen (n=1.074)	Landelijk volwassenen (n=1.508)	Meierijstad kinderen (n=662)
Openbare weg	58	42	22
Fitnessvormen	41	29	6
Binnensport	23	19	30
Zwemmen	23	13	56
Zaalsport	14	6	21
Veldsport	8	8	31
Overige sporten	30	19	33
Geen sport	12	31	4

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut; Nationaal Sportonderzoek (NSO), maart 2021, Mulier Instituut.

Aan de volwassenen van Meierijstad is gevraagd welke sport zij het meest beoefenen. De tien meest beoefende sporten staan in tabel 2.4. Bij deze sporten staat fitness (individueel, in groepsverband en buiten) bovenaan (27% van de sporters), gevolgd door wandelsport (16%). Het percentage voor deelname aan fitness verschilt van het percentage in tabel 2.3, want daar gaat het over alle sporten die iemand in de afgelopen twaalf maanden heeft beoefend en niet alleen om de meest beoefende sport.

Kijken we naar de meest beoefende sport voor de Nederlandse bevolking, dan staat fitness (27%) ook bovenaan, opnieuw gevolgd door wandelsport (17%). Landelijk komt op de derde plek hardlopen/joggen. Dat wordt in Meierijstad minder beoefend. De volwassenen in Meierijstad doen vaker aan tennis dan in Nederland als geheel (7% vs. 3%). Dansen staat in de landelijke top tien (2%) in plaats van golf bij Meierijstad (niet in tabel).

Tabel 2.4 Top tien meest beoefende sporten (jaarlijks), sporters van 16-79 jaar in Meierijstad (2022) en in Nederland (2018-2020) (in procenten)

	Meierijstad volwassenen (n=945)	Landelijk volwassenen (n=829)
Fitness*	27	27
Wandelsport	16	17
Tennis	7	3
Hardlopen/joggen	6	10
Wielrennen/toerfietsen	5	8
Zwemsport**	4	5
Voetbal	4	4
Golf	2	1
Yoga	2	3
Paardensport	2	1

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut; Vrijetijdsomnibus (VTO), 2018, Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) in samenwerking met Centraal Bureau voor Statistiek (CBS); 2020, de Boekmanstichting en het Mulier Instituut in samenwerking met Centraal Bureau voor Statistiek (CBS).
* Fitness individueel, in groepsverband en buiten zoals bootcamp zijn samengevoegd.
** Exclusief waterpolo.

In vergelijking met volwassenen is het lijstje van tien meest beoefende sporten bij kinderen nogal afwijkend (tabel 2.5). Fitness komt niet voor in de top tien van kinderen. Dit komt doordat bij de meeste fitnesscholen pas vanaf 16 jaar mag worden gesport. Bij kinderen is voetbal de meest beoefende sport (31% van de sporters), gevolgd door hockey (15%) en dansen (10%).

In Nederland als geheel is voetbal net als in Meierijstad de meest beoefende sport (26%). Landelijk komt zwemmen op de tweede plek (12%), gevolgd door hockey, dansen en gymnastiek/turnen (allemaal 7%). Paardensport komt landelijk voor in de top tien (4%), maar ontbreekt bij Meierijstad.

Tabel 2.5 Top tien meest beoefende sporten (jaarlijks), sportende kinderen van 6-15 jaar in Meierijstad (2022) en in Nederland (2018-2020) (in procenten)

	Meierijstad kinderen (n=662)	Landelijk kinderen (n=894)
Voetbal	31	26
Hockey	15	7
Danssport	10	7
Zwemsport*	7	12
Korfbal	6	1
Gymnastiek/turnen	5	7
Tennis	3	4
Judo	3	3
Basketbal	2	2

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut; Vrijetijdsomnibus (VTO), 2018, Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) in samenwerking met Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS); 2020, de Boekmanstichting en het Mulier Instituut in samenwerking met CBS.
* Exclusief waterpolo.

Naast de soort sporten kijken we naar de frequentie waarmee alle sporten samen in een jaar worden beoefend. In Meierijstad ligt het aandeel volwassenen dat 120 keer of vaker per jaar sport hoger dan het landelijke gemiddelde (46% vs. 30%; tabel 2.6). Mede daardoor sporten de sporters in Meierijstad per saldo vaker dan de sporters in Nederland. Dit betekent dat meer volwassenen in Meierijstad een sport beoefenen en dat zij deze sport(en) wat intensiever beoefenen.

Volwassen sporters in Meierijstad sporten gemiddeld drie keer per week en sporters van 6 tot en met 15 jaar gemiddeld twee keer per week (niet in tabel).[2] De helft van de kinderen in Meierijstad sport 120 keer of vaker per jaar (tabel 2.6).

Tabel 2.6 Sportfrequentie van sporters 16–79 jaar in Meierijstad (2022) en in Nederland (2021) en van sportende kinderen in Meierijstad (2022, 6–15 jaar) (in procenten)

	Meierijstad volwassenen (n=945)	Landelijk volwassenen (n=1.508)	Meierijstad kinderen (n=634)
1–11 keer per jaar	3	11	3
12–59 keer per jaar	26	34	18
60–119 keer per jaar	25	25	29
120 keer of vaker per jaar	46	30	50

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut; Nationaal Sportonderzoek (NSO), maart 2021, Mulier Instituut.

Sporters beoefenen hun belangrijkste sport met name alleen, in ongeorganiseerd verband (32%; tabel 2.7). Dit past bij het feit dat fitness en wandelsport de meest beoefende sporten zijn in Meierijstad. Landelijk ligt het percentage alleen ongeorganiseerd sporten met 44 procent hoger dan in Meierijstad.

27 procent van de volwassenen en 84 procent van de kinderen in Meierijstad beoefent hun belangrijkste sport als lid van een sportvereniging. Dit percentage ligt iets hoger in Schijndel (32%) en iets lager in Veghel (24%). Landelijk sport 19 procent van de volwassenen bij een sportvereniging.

Verder sport 23 procent van de volwassenen in Meierijstad als abonnee, lid of cursist van een fitnesscentrum of commerciële sportbieder. Dit percentage is iets lager in Schijndel (17%). Vergeleken met de landelijke cijfers sporten de volwassenen in Meierijstad meer als abonnee, lid of cursist van een fitnesscentrum of commerciële sportbieder, maar minder in (informeel) groepsverband.

[2] Naast de vraag 'Hoe vaak heeft u in de afgelopen twaalf maanden gesport?' is gevraagd: 'Hoe vaak sport u gemiddeld per week?' De antwoorden op deze twee vragen kwamen niet bij elke respondent met elkaar overeen. In de analyse van deze vraag zijn alleen de sporters meegenomen die minimaal veertig keer per jaar sporten (volgens RSO wekelijks).

Tabel 2.7 Verband sportdeelname meest beoefende sport, sporters van 16-79 jaar in Meierijstad (2022) en Nederland (2020) en sportende kinderen in Meierijstad (2022, 6-15 jaar) (in procenten, meerdere antwoorden mogelijk)

	Meierijstad volwassenen (n=945)	Landelijk volwassenen (n=4.061)	Meierijstad kinderen (n=634)
Alleen, ongeorganiseerd	32	44	2
Als lid van een sportvereniging	27	19	84
Als abonnee, lid of cursist van een fitnesscentrum of commerciële sportaanbieder	23	17	7
In groepsverband, georganiseerd door uzelf, familie, vrienden of kennissen	11	18	2
In het kader van bedrijfssport	0	0	x
Via het sociaal-cultureel werk, sportbuurtwerk of welzijnswerk	1	1	1
Via een zorginstelling of revalidatiecentrum	1	1	0
Anders	5	1	4

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut; Vrijetijdsomnibus (VTO), 2018, Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) in samenwerking met Centraal Bureau voor Statistiek (CBS); 2020, de Boekmanstichting en het Mulier Instituut in samenwerking met CBS.

Los van de belangrijkste sport is 42 procent van alle volwassenen in Meierijstad lid van een sportvereniging (niet in tabel). Landelijke cijfers van 2021 laten zien dat 27 procent van de Nederlandse bevolking lid is van een sportvereniging. In Schijndel is 53 procent van de volwassenen lid van een sportvereniging, in Veghel 44 procent en in St. Oedenrode 48 procent. 87 procent van de kinderen in Meierijstad is lid van een sportvereniging.

Specifiek aanbod van de gemeente

Naast de reguliere sporten biedt de gemeente Meierijstad onder ander *walking sports* aan, zoals *walking football* en *walking korfbal*. De helft van de volwassenen (51%) in Meierijstad heeft nog nooit van walking sports gehoord (niet in tabel). In Schijndel ligt dit percentage lager (35%), maar in Veghel juist hoger (61%). 44 procent van de volwassenen in Meierijstad heeft wel van walking sports gehoord, maar er in de afgelopen twaalf maanden niet aan deelgenomen. 1 procent van de volwassenen in Meierijstad heeft hier in de afgelopen twaalf maanden wel aan deelgenomen (4% vulde 'weet ik niet' in). Verder valt op dat volwassen mannen in Meierijstad vaker van walking sports hebben gehoord dan vrouwen. Naarmate de leeftijd stijgt, neemt de bekendheid met walking sports toe.

Voor kinderen biedt de gemeente Meierijstad onder andere *Sporten in de Wijk* aan. Drie kwart van de kinderen (75%) in Meierijstad heeft nog nooit van Sporten in de Wijk gehoord (niet in tabel). In St. Oedenrode en Schijndel ligt dit percentage lager (63% en 65%), maar in Veghel juist hoger (85%). 15 procent van de kinderen in Meierijstad heeft wel van Sporten in de Wijk gehoord, maar er in de afgelopen twaalf maanden niet aan deelgenomen. 6 procent van de kinderen in Meierijstad heeft hier in de afgelopen twaalf maanden wel aan deelgenomen (5% vulde 'weet ik niet' in).

Verder valt op dat meisjes in Meierijstad iets vaker nog nooit van Sporten in de Wijk hebben gehoord dan jongens, en kinderen van 5 tot en met 10 jaar iets vaker dan kinderen van 11 tot en met 15 jaar.

3. Sporten en bewegen in de openbare ruimte

3.1 Gebruik openbare ruimte

Los van de sporten die de inwoners van Meierijstad beoefenen, is aan volwassenen en kinderen in Meierijstad gevraagd hoe zij sporten en (recreatief) bewegen in de openbare ruimte. We hebben acht activiteiten onderscheiden (tabel 3.1). De voornaamste sport- en beweegactiviteiten in de openbare ruimte voor volwassenen zijn recreatief wandelen (88% minimaal eens per jaar) en fietsen (83%; tabel 3.1). Landelijk gezien wordt wandelen dezelfde mate ondernomen, fietsen in iets minder mate. Een derde van de volwassenen van Meierijstad zwemt in open water en/of loopt hard.[3] De landelijke cijfers zijn vergelijkbaar.

Net als de volwassenen in Meierijstad heeft het merendeel van de kinderen (87%) in de afgelopen twaalf maanden recreatief gewandeld en gefietst in de openbare ruimte. Kinderen zwemmen vaker in open water dan volwassenen (69% vs. 30%) en ondernemen met name meer sportieve activiteiten (81% vs. 14%).

Mannen in Meierijstad doen meer aan wielrennen/mountainbiken dan vrouwen (29% vs. 13%; niet in tabel). Vrouwen in Meierijstad zwemmen meer in open water dan mannen (35% vs. 25%) en ondernemen ook meer intensieve activiteiten (20% vs. 10%). De deelname aan activiteiten zoals hardlopen, zwemmen en intensieve en sportieve activiteiten neemt af met de leeftijd. Zo loopt bijvoorbeeld 44 procent van de 16- tot 34-jarigen minimaal één keer per jaar hard, tegenover 25 procent van de 55- tot 64-jarigen.

Tabel 3.1 Deelname aan activiteiten in de openbare ruimte, bevolking van 16–79 jaar in Meierijstad (2022) en Nederland (2020, 16–79 jaar) en kinderen in Meierijstad (2022, 6–15 jaar) (in procenten, minimaal één keer per jaar, meerdere antwoorden mogelijk)

	Meierijstad volwassenen (n=1.074)	Landelijk volwassenen (n=1.500)	Meierijstad kinderen (n=662)
Recreatief wandelen	88	86	87
Recreatief fietsen	83	74	87
Zwemmen in open water	30	32	69
Hardlopen	30	34	29
Wielrennen/mountainbiken	21	26	17
Intensieve beweegactiviteiten (buitenfitness/bootcamp)	15	25	36
Sportieve activiteiten (trapveldje, skatepark)	14	31	81
Lichte beweegactiviteiten in een spelvorm (Pokémon GO)	10	23	36
Overig	27	40	53

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut; Nationaal Sportonderzoek (NSO), oktober 2020, Mulier Instituut.

3.2 Beginpunt activiteiten

Als de inwoners van Meierijstad één of meerdere activiteiten in de openbare ruimte beoefenen, is vervolgens gevraagd waar zij deze activiteit doorgaans starten.

[3] Deze cijfers verschillen van die in tabel 2.4, omdat daar de inwoners van Meierijstad is gevraagd naar hun meest beoefende sport. In tabel 3.1 worden activiteiten weergegeven die de inwoners van Meierijstad minimaal één keer per jaar hebben gedaan.

Hardlopen, recreatief wandelen, recreatief fietsen en wielrennen/mountainbiken starten ten minste zes op de tien volwassenen thuis (tabel 3.2). Deze activiteiten starten volwassenen in Meierijstad daarnaast veel in de buurt. Vergeleken met sporters in Nederland starten hardlopers, wandelaars, fietsers en wielrenners/mountainbikers in Meierijstad vaker vanuit huis of in de buurt (niet in tabel). Een kwart van de recreatieve wandelaars of fietsers vertrekt buiten de eigen gemeente. Mogelijk omdat er een aantal verschillende natuurgebieden in de omgeving ligt.

Bijna zeven op de tien volwassenen in Meierijstad die sportieve activiteiten op een trapveld of skatepark (68%) doen, kunnen dat in de buurt doen. In iets minder mate geldt dat voor intensieve beweegactiviteiten zoals buitenfitness (46%). 66 procent van de volwassenen in Meierijstad die zwemt in open water doet dat buiten de eigen gemeente. De lichte beweegactiviteiten, intensieve beweegactiviteiten en sportieve activiteiten worden in Nederland als geheel vaker vanuit huis en de buurt gestart dan in Meierijstad (niet in tabel).

In het algemeen starten volwassenen in Meierijstad de recreatieve activiteiten met name binnen de eigen gemeente. Alleen zwemmen in open water start 66 procent van de zwemmers buiten de eigen gemeente. Er zijn binnen de gemeente Meierijstad ook weinig mogelijkheden om in open water te zwemmen.

Tabel 3.2 Deelname aan activiteiten in de openbare ruimte naar startlocatie, bevolking in Meierijstad (16–79 jaar), in 2022 (in procenten, meerdere antwoorden mogelijk)

	Thuis	In de buurt	In de gemeente	Buiten de eigen gemeente	Buiten Nederland
Hardlopen (n=242)	68	36	13	10	1
Recreatief wandelen (n=934)	66	43	24	25	7
Recreatief fietsen (n=903)	65	33	23	26	4
Wielrennen/mountainbiken (n=195)	61	26	22	30	9
Lichte beweegactiviteiten in een spelvorm (Pokémon GO) (n=102)	30	40	34	45	13
Intensieve beweegactiviteiten (buitenfitness/bootcamp) (n=130)	16	46	33	21	0
Sportieve activiteiten (trapveldje, skatepark) (n=109)	10	68	29	13	2
Zwemmen in open water (n=273)	4	20	11	66	20
Overig (n=298)	46	39	28	17	7

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut.

Kinderen in Meierijstad starten de activiteiten fietsen en wandelen met name vanuit huis en de buurt, net zoals de volwassenen in Meierijstad (tabel 3.3). Zes op de tien kinderen (62%) starten lichte beweegactiviteiten in een spelvorm, zoals Pokémon Go, in de buurt en iets meer dan de helft (52%) vanuit huis. Vergeleken met volwassenen starten kinderen in Meierijstad hun hardlooprondje meer in de buurt en minder vanuit huis. Hetzelfde geldt voor wielrennen/mountainbiken.

Tabel 3.3 Deelname aan activiteiten in de openbare ruimte naar startlocatie, kinderen (6-15 jaar) in Meierijstad, in 2022 (in procenten, meerdere antwoorden mogelijk)

	Thuis	In de buurt	In de gemeente	Buiten de eigen gemeente	Buiten Nederland
Recreatief fietsen (n=572)	69	44	23	9	1
Recreatief wandelen (n=579)	60	51	20	17	8
Hardlopen (n=194)	54	47	13	4	1
Lichte beweegactiviteiten in een spelvorm (Pokémon GO) (n=243)	54	62	17	10	3
Wielrennen/mountainbiken (n=124)	48	39	28	25	7
Intensieve beweegactiviteiten (buitenfitness/bootcamp) (n=230)	22	65	31	18	3
Sportieve activiteiten (trapveldje, skatepark) (n=539)	21	85	20	6	2
Zwemmen in open water (n=457)	9	29	24	62	11
Overig (n=344)	48	65	26	14	8

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut.

3.3 Stimuleren gebruik openbare ruimte

We hebben gevraagd welke maatregelen de gemeente kan nemen om sporten en bewegen in de openbare ruimte te bevorderen. De volwassen inwoners van Meierijstad benoemen de volgende maatregelen het meest: ‘ommetjes/routes aanleggen (39%)’, ‘toestellen plaatsen (bijv. voor buitenfitness, bootcamp; 26%)’ en ‘de infrastructuur verbeteren (25%)’ (tabel 3.4).

Met name de eerste twee maatregelen worden in 2018 in verhouding minder vaak genoemd door de Nederlandse bevolking als geheel (in dezelfde volgorde: 23% en 18%; niet in tabel). De maatregelen ‘verlichting verbeteren’ (17%), ‘toegankelijkheid groen/parken verbeteren’ (12%) en ‘meer/betere rustplekken’ (11%) worden landelijk in 2018 vaker genoemd dan in Meierijstad (in dezelfde volgorde: 23%, 21% en 21%).

De maatregel ‘toestellen plaatsen’ benoemen de vrouwen in Meierijstad meer dan de mannen (32% vs. 21%; niet in tabel) en 16- tot 34-jarigen vaker dan 35- tot 54-jarigen (44% vs. 28%). Opvallend is dat ‘verlichting verbeteren’ vaker wordt genoemd door 16- tot 34-jarigen dan door 55- tot 64-jarigen en 65- tot 79-jarigen (25% vs. 13% en 10%). Meer/betere speelplekken noemen 16- tot 34-jarigen en 35- tot 54-jarigen vaker dan de oudere leeftijdsgroepen.

Tussen de kernen zijn enkele verschillen te zien in maatregelen die de gemeenten kunnen nemen om sporten en bewegen in de openbare ruimte te bevorderen (tabel 3.4). Zo noemen de volwassenen in Veghel ‘toestellen plaatsen’ (30%) vaker dan in Schijndel (21%). De ‘infrastructuur verbeteren’ noemen volwassenen in St. Oedenrode (30%) vaker dan volwassenen in Schijndel (22%).

Tabel 3.4 Maatregelen van de gemeente om sporten en bewegen in de openbare ruimte te bevorderen, bevolking van 16−79 jaar (in procenten, meerdere antwoorden mogelijk)

	Meierijstad 2022 (n=1.074)	Veghel 2022 (n=349)	Schijndel 2022 (n=364)	St. Oedenrode 2022 (n=361)
Ommetjes/routes aanleggen	39	41	39	36
Toestellen plaatsen	26	30	21	25
Infrastructuur verbeteren	25	25	22	30
Communicatie over mogelijkheden openbare ruimte verbeteren	18	19	15	20
Verlichting verbeteren	17	18	13	20
Meer/betere speelplekken (jeugd)	15	18	11	14
Aanbod georganiseerde activiteiten vergroten	14	13	14	16
Toegankelijkheid groen/parken verbeteren	12	15	10	8
Meer/betere rustplekken	11	12	10	12
Anders	7	7	8	7
Geen enkele/is niet nodig	22	18	28	23

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut.

Acht op de tien (79%) inwoners van Meierijstad vinden dat er voldoende aantrekkelijke mogelijkheden in hun buurt zijn om te sporten en bewegen in de openbare ruimte (niet in tabel). 55- tot 64-jarigen en 65- tot 79-jarigen (88% en 86%) vinden dat vaker dan 16- tot 34-jarigen en 35- tot 54-jarigen (69% en 75%). In verhouding vinden meer volwassenen in St. Oedenrode (83%) dat er voldoende aantrekkelijke mogelijkheden in de buurt zijn dan in Schijndel (80%) en Veghel (75%).

Zeven op de tien kinderen (69%) in Meierijstad vinden dat er voldoende aantrekkelijke mogelijkheden in de buurt zijn om te sporten en bewegen. De kinderen in St. Oedenrode (78%) en Schijndel (75%) vinden dit vaker dan in Veghel (62%).

Aan zowel de volwassenen als de kinderen is gevraagd wat zij missen qua mogelijkheden in de buurt om te sporten en bewegen in de openbare ruimte. Dit was een open vraag. In de antwoorden komen apparaten om buiten te sporten/fitnessen het meest naar voren, zoals een fitnessroute, stormbaan of calisthenicspark. Daarnaast noemen volwassenen in Meierijstad meer en betere recreatieve fiets- en wandelpaden. Bij fietspaden geven ze bijvoorbeeld aan dat die meer op elkaar kunnen aansluiten of dat het wegdek beter kan. Ook missen ze informatie, zoals een plattegrond van buitensportlocaties en/of fiets- en wandelroutes in de gemeente.

Kinderen missen schone en veilige sportvelden, omdat er regelmatig hondenpoep of afval ligt. Andere dingen die kinderen missen zijn: een skatepark, een speeltuin in de buurt, het vernieuwen van de speeltuin en kinderen om mee te spelen.

Over het algemeen zijn de inwoners van Meierijstad tevreden over de mogelijkheden in de buurt, maar een aantal omstandigheden maakt het minder aantrekkelijk om te sporten en bewegen in de buurt: ‘geen goede wandel-/fietspaden’, ‘veel sporten zijn niet in de buurt of wijk mogelijk’ en ‘er worden geen leuke activiteiten om te sporten en bewegen georganiseerd’ (tabel 3.5). De percentages liggen hoger dan de landelijke uitkomsten in 2020. ‘Het is niet veilig in mijn buurt’ noemt 3 procent van de inwoners van Meierijstad. Zeven op de tien geven aan dat dat er geen omstandigheden zijn die het minder aantrekkelijk maken om te sporten en bewegen in de buurt (72%). Landelijk is dat 68 procent.

Tabel 3.5 Omstandigheden die het minder aantrekkelijk maken om te sporten en bewegen in de buurt, bevolking van 16-79 jaar in Meierijstad (2022) en Nederland (2020) en kinderen* in Meierijstad (2022, 6-15 jaar) (in procenten, meerdere antwoorden mogelijk)

	Meierijstad volwassenen (n=1.074)	Landelijk volwassenen (n=1.509)	Meierijstad kinderen (n=586)
Geen goede wandel-/fietspaden	11	7	6
Veel sporten zijn niet in de buurt of de wijk mogelijk	7	10	9
Er worden geen leuke activiteiten om te sporten en bewegen georganiseerd	7	12	16
De voorzieningen voor sport en bewegen zijn vaak bezet door een bepaalde groep (bijv. kinderen)	3	7	13
De voorzieningen voor sport en bewegen zijn slecht onderhouden	3	4	8
Geen trapveldjes en speelplekken aanwezig	2	4	15
Het is niet veilig in mijn buurt	1	3	4
Anders	6	4	10
Geen van deze	72	68	54

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut; Nationaal Sportonderzoek (NSO), juni 2020, Mulier Instituut.

* Deze vraag is alleen gesteld als de vragenlijst met of voor het kind werd ingevuld door de ouder(s).

4. Sport- en beweegthema's

In dit hoofdstuk komen enkele andere thema's over sport en bewegen aan bod. Dit zijn motieven en belemmeringen (paragraaf 4.1), voorkeuren voor sporten en bewegen (paragraaf 4.2) en het Jeugdfonds Sport en Cultuur (paragraaf 4.3).

4.1 Motieven en belemmeringen

De motivatie om te sporten en bewegen achterhalen we door de inwoners van Meierijstad te vragen naar de belangrijkste redenen. In tabel 4.1 vergelijken we deze redenen met de redenen van Nederland als geheel. Daarnaast kijken we voor Meierijstad naar de verschillen in redenen naar geslacht, leeftijd en sportdeelname.

De belangrijkste reden om te (gaan) sporten en bewegen is voor de bevolking van Meierijstad 'lichaamsbeweging en/of gezondheid'. Negen op de tien inwoners noemen deze reden (90%). Dit is meer dan landelijk in 2020 (80%). 63 procent van de inwoners van Meierijstad vindt daarnaast 'opbouw van conditie, kracht en/of lenigheid' een belangrijke reden om te sporten en bewegen. Landelijk noemt 62 procent van de bevolking dit. Verder vinden de inwoners van Meierijstad de (veel genoemde) redenen 'leuke activiteit/plezier', 'uitlaatklep voor dagelijks leven/ontspanning' en 'gezelligheid/sociale contacten' belangrijker dan Nederland als geheel. 'Afslanken/uiterlijk' noemt de Nederlandse bevolking vaker dan volwassenen in Meierijstad.

Voor kinderen in Meierijstad is 'uitlaatklep voor dagelijks leven/ontspanning' de belangrijkste reden (88%), gevolgd door 'lichaamsbeweging /gezondheid' (80%) en 'gezelligheid/sociale contacten' (71%). Het 'leren van nieuwe vaardigheden' is belangrijker voor kinderen dan voor volwassenen in Meierijstad (46% vs. 8%).

De mannen en vrouwen in Meierijstad verschillen deels in hun redenen om te sporten en bewegen. Mannen noemen vaker 'prestatie, jezelf verbeteren' en vrouwen vaker 'afslanken/uiterlijk' (niet in tabel). 'Afslanken/uiterlijk' wordt vaker benoemd door 16- tot 34-jarigen (47%) dan door 55- tot 64-jarigen (34%). 'Opbouw van conditie, kracht en/of lenigheid', 'competitie, meten met anderen' en 'prestatie, jezelf verbeteren' worden minder genoemd met het toenemen van de leeftijd. De redenen 'opbouw van conditie, kracht en/of lenigheid', 'competitie, meten met anderen' en 'uitlaatklep voor dagelijks leven/ontspanning' benoemen hoogopgeleiden vaker dan laagopgeleiden.

Het is interessant om te kijken naar het verschil in de motieven van sporters en niet-sporters. Volwassen sporters noemen veel vaker 'leuke activiteit/plezier' (56% vs. 29%), 'lichaamsbeweging/gezondheid' (93% vs. 67%)' en 'gezelligheid/sociale contacten' (47% vs. 23%) als reden om te sporten en bewegen. Dit soort verschillen zien we zowel in Meierijstad als in Nederland als geheel. Deze zaken kunnen een aangrijpingspunt zijn om sport en bewegen te bevorderen bij mensen die hier weinig aan doen, door te laten zien dat sporten en bewegen onder andere leuk en gezellig kan zijn. Landelijk zien we een groot verschil bij 'de opbouw van conditie'. Niet-sporters noemen deze reden duidelijk minder vaak. In Meierijstad is dit verschil ook te zien.

Tabel 4.1 Belangrijke redenen om te sporten en bewegen volgens bevolking van 16-79 jaar in Meierijstad (2022) en Nederland (2018) en kinderen in Meierijstad (2022, 6-15 jaar) (in procenten, meerdere antwoorden mogelijk)

	Meierijstad volwassenen (n=1.074)	Landelijk volwassenen (n=2.351)	Meierijstad kinderen (n=662)
Lichaamsbeweging/gezondheid	90	80	80
Opbouw van conditie, kracht en/of lenigheid	63	62	51
Leuke activiteit/plezier	53	43	88
Uitlaatklep voor dagelijks leven/ontspanning	50	38	43
Lekker buiten zijn	44	45	46
Gezelligheid/sociale contacten	44	27	71
Afslanken/uiterlijk	35	45	6
Prestatie, jezelf verbeteren	26	21	32
Competitie, meten met anderen	14	6	26
Advies opvolgen van arts/fysiotherapeut	12	11	2
Leren nieuwe vaardigheden	8	7	46
Niet duur	8	9	2
Anders	1	1	1
Geen enkele, doe niet (zo veel) aan sport en bewegen	3	7	1

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut; Nationaal Sportonderzoek (NSO), mei 2018, Mulier Instituut.

De meest genoemde belemmering om (meer) te sporten en bewegen in Meierijstad (tabel 4.2) is ‘tijdsgebrek vanwege combinatie werk, studie of gezin’ (43%). Ook landelijk wordt deze belemmering het meest genoemd (44%). Op de tweede en derde plaats staan voor de inwoners van Meierijstad ‘lichamelijke belemmeringen’ en ‘beperkte motivatie/niet leuk om te doen’. Een beperkte motivatie noemen de inwoners van Meierijstad minder vaak dan de Nederlandse bevolking als geheel (14% vs. 25%). Mogelijk speelt hierbij een rol dat de respons in Meierijstad uit wat meer sporters bestaat. Andere belemmeringen zoals ‘het weer’, ‘geen mensen om samen te sporten en bewegen’ en ‘houd het niet zo lang vol’ zijn minder van belang in Meierijstad. Landelijk worden deze belemmeringen iets vaker genoemd.

Voor kinderen in Meierijstad is het gebrek aan tijd een belemmering om (meer) te sporten (17%). Verder benoemen zij belemmeringen zoals ‘beperkte motivatie/niet leuk om te doen’ en ‘sporten is te duur’ (beide 7%).

Vrouwen in Meierijstad benoemen ‘tijdsgebrek vanwege combinatie werk, studie of gezin’ vaker als belemmering dan mannen in Meierijstad (51% vs. 35%; niet in tabel). Ook ‘sporten is te duur’ noemen vrouwen vaker als belemmering dan mannen. ‘Beperkte motivatie/niet leuk om te doen’ wordt minder vaak genoemd naarmate de leeftijd toeneemt, net als ‘geen mensen om samen te sporten en bewegen’ en ‘sporten is te duur’. Niet-sporters noemen ‘beperkte motivatie/niet leuk om te doen’ vaker dan sporters (30% vs. 12%). Ook noemen niet-sporters de redenen ‘sporten is te duur’, ‘lichamelijke belemmeringen’ en ‘geen mensen om samen te sporten en bewegen’ vaker dan sporters.

Tabel 4.2 Belemmeringen om te sporten en bewegen volgens bevolking van 16-79 jaar in Meierijstad (2022) en Nederland (2018) en kinderen in Meierijstad (2022, 6-15 jaar) (in procenten, meerdere antwoorden mogelijk)

	Meierijstad volwassenen (n=1.074)	Landelijk volwassenen (n=2.351)	Meierijstad kinderen (n=662)
Tijdsgebrek vanwege combinatie werk, studie of gezin	43	44	x
Lichamelijke belemmeringen	22	22	4
Beperkte motivatie/niet leuk om te doen	14	25	7
Tijdgebrek vanwege andere activiteiten	11	15	17
Sporten is te duur	11	10	7
Het weer	8	13	3
Geen mensen om samen te sporten en bewegen	6	12	3
Houd het niet zo lang vol	5	14	2
Geen of beperkte voorzieningen, mogelijkheden in de buurt	4	3	4
Sport/beweeg niet als het donker is	3	5	0
Psychische problemen	3	3	1
Sportverenigingen zijn te prestatiegericht	2	4	3
Mijn sociale vaardigheden zijn niet zo goed	2	3	3
Gevoel niet mee te kunnen komen	1	2	3
Bang om te vallen/angst voor blessures	1	3	1
Veiligheid in /rondom sportaccommodaties	0	0	
Anders	4	2	6
Geen enkele/ik sport/beweeg niet minder dan ik wil	25	19	58

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut; Nationaal Sportonderzoek (NSO), mei 2018, Mulier Instituut.

4.2 Voorkeuren voor sporten en bewegen

Aan de inwoners van Meierijstad zijn enkele vragen voorgelegd over hun ideale manier om te sporten en bewegen.

Sport en/of beweegactiviteit(en)

Aan de volwassenen van Meierijstad is gevraagd welke sport- of beweegactiviteit(en) zij willen doen als ze hun huidige activiteiten buiten beschouwing laten. De helft van de volwassenen (51%; figuur 4.1) in Meierijstad wil een beweegactiviteit zoals wandelen, fietsen, dansen of skeeleren doen. Daarna volgen een officiële sport (32%), een activiteit in of om het huis zoals tuinieren of klussen (32%), een activiteit op een bepaalde plaats zoals bowlen, midgetgolf, klimbos of waterskiën (11%) en een activiteit met wat beweging zoals winkelen, museumbezoek, Pokémon Go of Geocaching (11%).

Verder valt op dat:

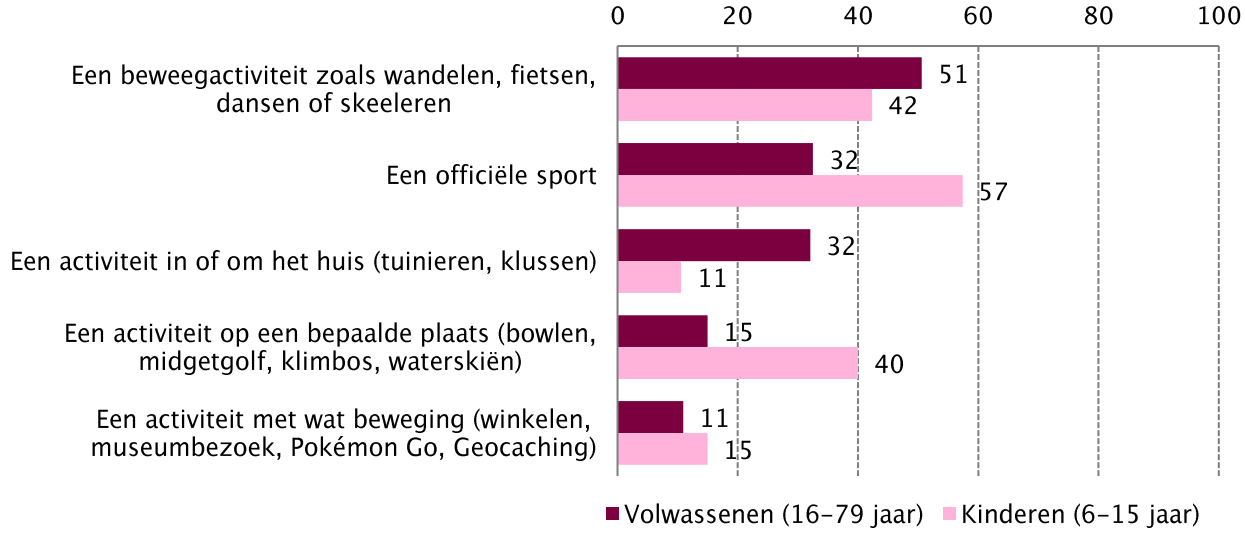
- een beweegactiviteit zoals wandelen, fietsen, dansen of skeeleren vaker wordt gekozen door volwassenen in Meierijstad dan landelijk in 2017 (51% vs. 34%);
- een officiële sport in Meierijstad vaker wordt gekozen dan landelijk in 2017 (32% vs. 21%);
- een activiteit met wat beweging zoals winkelen minder vaak wordt gekozen door volwassenen in Meierijstad dan landelijk in 2017 (11% vs. 22%);
- vrouwen vaker de voorkeur geven aan een beweegactiviteit zoals wandelen dan mannen (57% vs. 45%);
- een activiteit in of om het huis vaker door mannen wordt genoemd dan door vrouwen (36% vs. 28%) en vaker wordt genoemd met het toenemen van de leeftijd;

- een officiële sport vaker wordt genoemd door 16- tot 34-jarigen (59%) dan door 35- tot 54-jarigen (31%);
- de voorkeur voor een activiteit op een bepaalde plaats zoals bowlen, midgetgolf, klimbos of waterskiën afneemt met het toenemen van de leeftijd;
- niet-sporters vaker een beweegactiviteit zoals wandelen, fietsen, dansen of skeeleren opgeven dan sporters (68% vs. 48%);
- een officiële sport vaker wordt genoemd door sporters dan door niet-sporters (35% vs. 15%).

In vergelijking met de volwassenen in Meierijstad willen kinderen vaker een officiële sport of een activiteit op een bepaalde plaats zoals bowlen doen (figuur 4.2). Verder valt op dat:

- jongens vaker dan meisjes kiezen voor een officiële sport (60% vs. 54%) en voor een activiteit op een bepaalde plaats zoals bowlen (45% vs. 35%; niet in figuur);
- meisjes vaker kiezen voor een beweegactiviteit zoals wandelen, fietsen dansen of skeeleren dan jongens (51% vs. 34%);
- kinderen van 6 tot en met 9 jaar vaker dan kinderen van 10 tot en met 15 jaar kiezen voor een officiële sport (65% vs. 50%) en voor een beweegactiviteit zoals wandelen, fietsen, dansen of skeeleren (48% vs. 37%);
- kinderen in Veghel (46%) vaker kiezen voor een beweegactiviteit zoals wandelen, fietsen, dansen of skeeleren dan in Schijndel (41%) en St. Oedenrode (37%).

Figuur 4.1 Voorkeur sport- of beweegactiviteiten als huidige activiteiten buiten beschouwing worden gelaten door volwassenen (16–79 jaar, n=1.074) en kinderen (6–15 jaar, n=662) in Meierijstad in 2022 (in procenten, meerdere antwoorden mogelijk)

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut.

Voorkeur voor locatie voor sportieve activiteiten

37 procent van de volwassenen in Meierijstad spreekt de voorkeur uit voor sporten in de openbare ruimte, zoals op de weg, in het park of in het bos (niet in tabel). Daarna volgen het fitnesscentrum (17%), het sportveld (14%) en het zwembad (12%). 8 procent van de volwassen in Meierijstad geeft de voorkeur aan een sporthal, sportzaal of gymzaal. Verder valt op dat:

- vrouwen het zwembad vaker noemen dan mannen, terwijl mannen vaker de openbare ruimte prefereren;
- de openbare ruimte vaker door de volwassenen vanaf 35 jaar wordt genoemd dan door 16- tot 34-jarigen;
- 16- tot 34-jarigen vaker het fitnesscentrum en het sportveld noemen;

- volwassenen in St. Oedenrode (18%) iets vaker de voorkeur voor een sportveld uitspreken dan in Veghel (11%) en Schijndel (14%);
- niet-sporters vaker dan sporters kiezen voor een zwembad (17% vs. 11%), maar ook voor de openbare ruimte (43% vs. 37%);
- sporters daarentegen vaker kiezen voor een sportveld (15% vs. 4%) en een fitnesscentrum (18% vs. 8%);
- kinderen in Meierijstad vaker dan volwassenen de voorkeur geven aan een sportveld (45%) en een sporthal, sportzaal of gymzaal (23%);
- een sportveld vaker wordt genoemd door jongens dan door meisjes (55% vs. 35%);
- meisjes vaker de sporthal, sportzaal of gymzaal noemen dan jongens (33% vs. 13%);
- kinderen in St. Oedenrode (57%) vaker een sportveld noemen dan kinderen in Schijndel (43%) en Veghel (41%).

Voorkeur voor reisafstand

De helft van de volwassenen (52%) in Meierijstad sport of beweegt het liefst in de eigen buurt (geen reisafstand). Voor een derde van de volwassenen in Meierijstad heeft sport of bewegen in de eigen gemeente de voorkeur. Verder valt op dat:

- vrouwen vaker noemen dat ze liever in eigen buurt sporten of bewegen dan mannen (58% vs. 46%) en 16- tot 34-jarigen (63%) dit vaker aangeven dan de oudere leeftijdsgroepen;
- volwassenen in St. Oedenrode (58%) vaker aangeven dat zij willen sporten of bewegen in de eigen buurt dan volwassenen in Veghel (50%) en Schijndel (51%);
- de helft van de kinderen (49%) net als de volwassenen in Meierijstad de voorkeur geeft aan sporten of bewegen in eigen buurt;
- kinderen iets vaker dan volwassenen noemen dat zij liever sporten in de gemeente (44% vs. 34%);
- kinderen van 6 tot en met 9 jaar iets vaker aangeven dat zij liever in de eigen buurt sporten of bewegen dan kinderen van 10 tot en met 15 jaar (53% vs. 44%).

Voorkeur uitgaven aan sportieve activiteiten

Bijna de helft van de volwassenen (48%) in Meierijstad sport of beweegt liever zonder veel kosten. Voor 24 procent maken de kosten niet uit. 23 procent van de volwassenen in Meierijstad ziet de kosten het liefst zo laag mogelijk. Verder valt op dat:

- volwassenen in Meierijstad vaker aangeven dat de kosten voor sporten of bewegen niet uitmaken dan landelijk in 2017 (24% vs. 15%);
- 16- tot 34-jarigen (59%) vaker aangeven dat ze het sporten of bewegen liever niet te duur willen hebben dan de oudere leeftijdsgroepen;
- de kosten minder vaak uitmaken voor mannen dan voor vrouwen (32% vs. 16%);
- niet-sporters vaker aangeven dat zij het liefst zo min mogelijk kosten hebben voor sporten of bewegen dan sporters (31% vs. 22%);
- niet-sporters vaker dan sporters aangeven dat zij er helemaal geen geld voor over hebben om te sporten of bewegen (12% vs. 1%).

Als de ouders de vragenlijst met of voor hun kinderen invulden, is gevraagd wat de ouder ervoor over heeft om hun kind te laten sporten of bewegen. Voor 44 procent van de ouders maken de kosten niet zoveel uit; de andere 44 procent wil het liever niet te duur. 10 procent van de ouders geeft aan dat zij het liefst zo min mogelijk kosten hebben.

Informeren over sporten en bewegen

Acht op de tien volwassenen (78%) in Meierijstad informeren zich over sporten en bewegen via internet. 53 procent vraagt het aan bekenden en 10 procent informeert zich via een folder. Via de zorg wordt het minst geïnformeerd (8%).

Verder valt op dat:

- vrouwen vaker informatie vragen aan bekenden dan mannen (59% vs. 48%), en 16- tot 34-jarigen (66%) vaker dan andere leeftijdsgroepen;
- 89 procent van de 16- tot 34-jarigen op internet kijkt voor informatie, terwijl dit bij 65- tot 79-jarigen 58 procent is;
- niet-sporters minder informeren bij bekenden dan sporters (37% vs. 56%);
- niet-sporters zich iets vaker informeren via een folder dan sporters (14% vs. 9%);
- bij kinderen, net als bij volwassenen, internet de meest gebruikte informatiebron is (78%). In vergelijking met volwassenen vragen kinderen het vaker aan bekenden (70%).

Aanpassingen voor mensen met een beperking of chronische aandoening

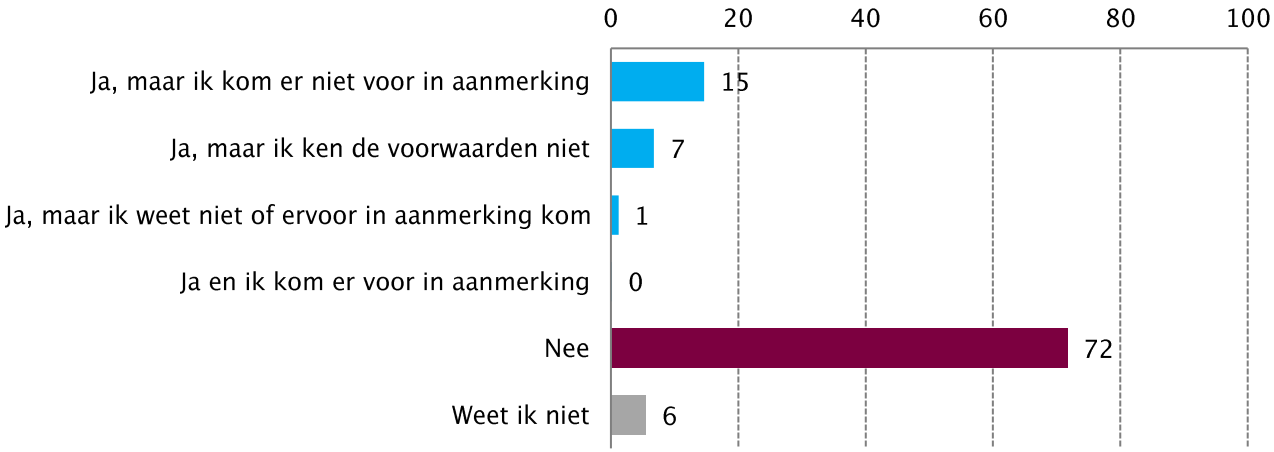
Een vijfde van de volwassenen in Meierijstad geeft aan een beperking of chronische aandoening te hebben (niet in tabel). De helft van deze volwassenen heeft een lichamelijke of motorische beperking. 42 procent heeft een chronische aandoening zoals hart- en vaartziekten, diabetes of reuma. 9 procent heeft een psychische aandoening. Met 1 procent komen een visuele beperking, zoals blindheid of slechtziendheid, en een auditieve beperking, zoals doofheid of slechthorendheid, het minst voor.

Drie kwart van de volwassenen met een beperking of chronische aandoening (76%) in Meierijstad geeft aan geen aanpassingen nodig te hebben om te sporten en bewegen. 12 procent heeft behoefte aan een begeleider die zijn of haar (on)mogelijkheden kent (o.a. vanwege de beperking/aandoening) en 7 procent heeft behoefte aan een aangepaste groepsgrootte (als zij in een groep zouden willen sporten).

4.3 Jeugdfonds Sport en Cultuur

Zeven op de tien volwassenen in Meierijstad zijn niet bekend met de regeling Jeugdfonds Sport en Cultuur (figuur 4.2). 15 procent is er wel bekend mee, maar komt niet in aanmerking voor de regeling. 8 procent van de volwassenen kent de voorwaarden niet of weet niet of ze ervoor in aanmerking komen. Niemand (0%) kent de regeling én komt ervoor in aanmerking. Van de volwassenen die bekend zijn met het Jeugdfonds Sport en Cultuur weet een derde (32%) hoe zij daar gebruik van kunnen maken.

Figuur 4.2 Bekendheid met de regeling Jeugdfonds Sport en Cultuur volgens bevolking in Meierijstad 2022, 16–79 jaar (in procenten, n=1.074)

Bron: online vragenlijst inwoners Meierijstad, 2022, Mulier Instituut.

5. Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk geven we per onderwerp een korte concluderende samenvatting van de uitkomsten. We sluiten het hoofdstuk af met enkele aanbevelingen.

Sportdeelname

Van de bevolking van Meierijstad van 16 tot en met 79 jaar heeft 87 procent deelgenomen aan sport in de afgelopen twaalf maanden en 84 procent twaalf keer per jaar of vaker. Dit is vergeleken met de landelijke cijfers relatief hoog, maar vergelijkbaar met sportdeelnamecijfers van andere door ons onderzochte gemeenten zoals Heerhugowaard en Zaanstad. Mogelijk sprak het onderwerp van het onderzoek vooral sporters aan en ligt de sportdeelname in Meierijstad in werkelijkheid lager (zie inleiding).

Wat de sportdeelname betreft valt een aantal zaken op. De sportdeelname van vrouwen is iets hoger dan die van mannen in Meierijstad; landelijk is dit andersom. De laagopgeleiden in Meierijstad sporten aanzienlijk meer dan de laagopgeleiden in Nederland. De wekelijkse sportdeelname van volwassenen met een beperking in Meierijstad ligt 19 procentpunten lager dan die van volwassenen zonder beperking. Van de kinderen van Meierijstad van 6 tot en met 15 jaar heeft 96 procent deelgenomen aan sport in de afgelopen twaalf maanden (88% veertig keer per jaar of vaker). De frequente sportdeelname is nagenoeg gelijk bij jongens en meisjes.

Sporten op de openbare weg, zoals hardlopen, mountainbiken, skeeleren/skaten, wandelsport en wielrennen (58%), en de diverse vormen van fitness (41%) zijn voor volwassenen (16-79 jaar) in Meierijstad de belangrijkste sporten die ze minimaal één keer per jaar beoefenen. Deze sporten noemen volwassenen in Meierijstad vaker dan in Nederland. Dit geldt ook voor zwemmen en zaalsport. Onder zaalsporten vallen sporten zoals badminton, basketbal, turnen en squash. Bij kinderen is zwemmen (56%) de belangrijkste sport (in de afgelopen twaalf maanden wel eens beoefend). Daarna volgen overige sporten zoals skiën/snowboarden, paardensport en judo (33%), veldsporten zoals atletiek, hockey, honkbal/softbal, tennis en voetbal (31%) en binnensporten zoals danssport (30%). De meest beoefende sport van volwassenen in Meierijstad is fitness (27%) en van kinderen voetbal (31%). Net als de sportdeelname ligt de sportfrequentie van de sporters in Meierijstad hoger dan in Nederland.

De volwassenen in Meierijstad beoefenen hun belangrijkste sport vooral alleen/ongeorganiseerd (32%) of als lid van een sportvereniging (27%). De landelijke cijfers van 2020 laten zien dat een kleiner deel van de Nederlandse bevolking sport bij een sportvereniging (19%) en een groter deel alleen/ongeorganiseerd (44%). Naast de reguliere sporten kunnen de inwoners van Meierijstad gebruik maken van walking sports zoals walking football en walking korfbal. De helft van de volwassenen (51%) in Meierijstad heeft niet van walking sports gehoord. 44 procent van de volwassenen in Meierijstad heeft er wel van gehoord, maar heeft er in de afgelopen twaalf maanden niet aan deelgenomen.

Sporten en bewegen in de openbare ruimte

Het merendeel van de volwassenen in Meierijstad heeft in de afgelopen twaalf maanden recreatief gewandeld (88%) en/of gefietst (83%) in de openbare ruimte. Voor wandelen komt dit overeen met de landelijke cijfers in 2020; fietsen wordt landelijk iets minder beoefend. Een derde van de volwassenen in Meierijstad zwemt in open water en/of loopt hard. In vergelijking met volwassenen nemen kinderen vaker deel aan sportieve activiteiten op een trapveldje (81%), zwemmen ze meer in open water (69%) en beoefenen ze vaker intensieve beweegactiviteiten zoals buitenfitness (36%) en lichte beweegactiviteiten in een spelvorm, zoals Pokémon Go (36%).

Volwassen hardlopers, wandelaars en fietsers in Meierijstad starten hun activiteit voornamelijk thuis. Vergeleken met volwassenen starten hardlopende kinderen in Meierijstad meer in de buurt en minder vanuit huis.

Stimuleren gebruik openbare ruimte

Acht op de tien volwassenen (79%) in Meierijstad vinden dat er voldoende aantrekkelijke mogelijkheden in hun buurt zijn om te sporten en bewegen in de openbare ruimte. De gemeente Meierijstad kan volgens haar inwoners een aantal maatregelen nemen om het sporten en bewegen in de openbare ruimte te bevorderen: 'ommetjes/routes aanleggen' (39%), 'toestellen plaatsen' voor bijvoorbeeld buitenfitness of bootcamp (26%) en 'de infrastructuur verbeteren'(25%).

Met name de eerste twee maatregelen worden in 2018 in verhouding minder genoemd door de Nederlandse bevolking als geheel (in dezelfde volgorde: 23%, 18% en 22%). De maatregelen 'verlichting verbeteren' (17%), 'toegankelijkheid groen/parken verbeteren' (12%) en 'meer/betere rustplekken' (11%) worden landelijk in 2018 vaker genoemd dan in Meierijstad (in dezelfde volgorde: 23%, 21% en 21%). Volwassenen in Veghel noemen 'toestellen plaatsen' (30%) vaker dan volwassenen in Schijndel (21%). De 'infrastructuur verbeteren' noemen volwassenen in St. Oedenrode (30%) vaker dan volwassenen in Schijndel (22%).

Aan zowel de volwassenen als kinderen is gevraagd wat zij missen qua mogelijkheden in de buurt om te sporten en bewegen in de openbare ruimte. In de (open) antwoorden komt het gebruik van apparaten om buiten te sporten/fitnessen het meest naar voren, zoals een fitnessroute, stormbaan of calisthenicspark. Daarnaast worden meer en betere recreatieve fiets- en wandelpaden genoemd.

Een beperkt aantal inwoners van Meierijstad noemt een aantal omstandigheden die het minder aantrekkelijk maken om te sporten en bewegen in de buurt: 'geen goede wandel-/fietspaden' (11%), 'veel sporten zijn niet in de buurt of wijk mogelijk' (7%) en 'er worden geen leuke activiteiten om te sporten en bewegen georganiseerd' (7%). Deze omstandigheden worden vaker genoemd door de inwoners van Meierijstad dan door de Nederlandse bevolking in 2018 (in dezelfde volgorde: 8%, 3% en 5%).

Motivatie en belemmeringen

De inwoners van Meierijstad noemen 'lichaamsbeweging/gezondheid' als belangrijkste reden om te sporten en bewegen. Dit verklaart waarschijnlijk de grote populariteit van sporten op de openbare weg en fitness. Vergeleken met de landelijke cijfers zien we deels andere redenen om te sporten en bewegen. Volwassenen in Meierijstad noemen de redenen 'leuke activiteit/plezier', 'uitlaatklep voor dagelijks leven/ontspanning' en 'gezelligheid/sociale contacten' vaker. 'Afslanken/uiterlijk' noemen inwoners van Meierijstad minder vaak.

De meest genoemde belemmering om (meer) te sporten en bewegen in Meierijstad is 'tijdsgebrek vanwege combinatie werk, studie of gezin' (43%). Ook landelijk wordt deze belemmering het meest genoemd. Verder valt op dat 'beperkte motivatie/niet om leuk om te doen' door de inwoners van Meierijstad minder vaak wordt genoemd als belemmering om te sporten en bewegen dan landelijk (14% vs. 25%). Voor kinderen is het gebrek aan tijd een belemmering om (meer) te sporten (17%). Verder noemen kinderen belemmeringen zoals 'beperkte motivatie/niet leuk om te doen' en 'sporten is te duur' (beide 7%).

Het verschil tussen sporters en niet-sporters is voor sportstimulering belangrijke informatie. Volwassen sporters in Meierijstad noemen veel vaker 'leuke activiteit/plezier' (56% vs. 29%), 'lichaamsbeweging/gezondheid' (93% vs. 67%)' en 'gezelligheid/sociale contacten' (47% vs. 23%) als reden om te sporten en bewegen dan niet-sporters. Niet-sporters noemen 'beperkte motivatie/niet leuk om te

doen' vaker dan sporters (30% vs. 12%). Niet-sporters noemen de redenen 'sporten is te duur', 'lichamelijke belemmeringen' en 'geen mensen om samen te sporten en bewegen' vaker dan sporters.

Voorkeur sporten en bewegen

De helft van de volwassenen (51%) in Meierijstad wil een beweegactiviteit zoals wandelen, fietsen, dansen of skeeleren doen als ze hun huidige activiteiten buiten beschouwing laten. In vergelijking met de volwassenen in Meierijstad willen kinderen vaker een officiële sport beoefenen en een activiteit op een bepaalde plaats, zoals bowlen. De helft van de volwassenen in Meierijstad (52%) sport of beweegt het liefst in eigen buurt (geen reisafstand). Een derde heeft een voorkeur voor de eigen gemeente. Van de kinderen geeft de helft (49%) de voorkeur aan sporten of bewegen in de eigen buurt. Kinderen geven iets vaker dan volwassenen aan dat zij het liefst sporten in de eigen gemeente (44%).

Aanbevelingen

Hieronder volgen enkele aanbevelingen.

Speel in op voorkeur voor ongebonden sporten in de buitenruimte

Op de vraag wat volwassenen en kinderen in Meierijstad missen qua mogelijkheden in de buurt om te sporten en bewegen in de openbare ruimte, komt buitenfitness het meest naar voren. Denk daarbij aan een fitnessroute, een stormbaan of een calisthenicspark. Verder benoemen inwoners van Meierijstad vaker dan landelijk dat verbetermogelijkheden bestaan, zoals 'ommetjes/routes aanleggen' en 'toestellen plaatsen (bijv. voor buitenfitness, bootcamp)'.

Allereerst moet worden bekeken op welke locaties het plaatsen van toestellen mogelijk en gewenst is. Volwassenen in Veghel noemen toestellen plaatsen bijvoorbeeld vaker dan volwassen in Schijndel. Betrek de inwoners van Meierijstad bij het in kaart brengen. Daarnaast wensen de volwassenen in Meierijstad meer en betere recreatieve fiets- en wandelpaden. Het is belangrijk om dit mee te nemen bij het creëren van een beweegvriendelijke omgeving en daarmee rekening te houden in de omgevingsvisie.

Zorg voor meer (online) informatie over mogelijkheden om te sporten in de buitenruimte

Volwassenen in Meierijstad vinden dat de communicatie over mogelijkheden in de openbare ruimte kan worden verbeterd. Op de website https://www.meierijstadbeweegt.nl/sport-en-bewegen staat informatie over zwemmen en het huren van sportvoorzieningen, maar ontbreekt informatie over sporten en bewegen in de openbare ruimte, zoals wandel- en fietsroutes en locaties van buitenfitness.

Bij wandelroutes en buitenfitness kunnen QR-codes worden ingezet via bordjes of op de toestellen. Door een QR-code te scannen met de telefoon kan de route en extra informatie over de omgeving worden weergegeven of kan een oefening worden uitgelegd. Dit kan door buurtsportcoaches worden bedacht en ingezet.

Overigens moet niet alleen informatie worden aangeboden via internet, want sommige doelgroepen gebruiken folders om informatie over sport en bewegen op te zoeken. Zo lezen niet-sporters vaker een folder dan sporters.

Motiveer niet-sporters om samen te sporten

Sporters in Meierijstad noemen plezier en gezelligheid vaker dan niet-sporters. Daarnaast benoemen niet-sporters vaker dan sporters belemmeringen zoals een beperkte motivatie, geen mensen om samen mee te sporten en sporten is duur. Deze zaken kunnen een aangrijpingspunt zijn om sport en bewegen te bevorderen bij mensen die hier weinig aan doen, door te laten zien dat sporten en bewegen leuk en gezellig kan zijn en dat geld geen belemmering hoeft te zijn.

Denk bijvoorbeeld aan hulp bieden bij het zoeken van een sportmaatje (zie als voorbeeld de pagina van de gemeente Deventer). Samen sporten zorgt voor meer motivatie, meer plezier en een stok achter de deur. Dit kan ook worden ingezet om specifieke doelgroepen zoals ouderen en migranten (meer) te laten bewegen en zo mogelijk te zorgen voor vermindering van een sociaal isolement.

Creëer meer bekendheid met het Jeugdfonds Sport en Cultuur

Het Jeugdfonds Sport en Cultuur is vrij onbekend bij de volwassenen in Meierijstad. Door de inflatie en bijhorende kostenstijgingen is het niet ondenkbaar dat sport een van de zaken wordt waar mensen op gaan bezuinigingen. Daarom is het belangrijk om het Jeugdfonds Sport en Cultuur meer onder de aandacht te brengen. Hier ligt een taak voor de buurtsportcoaches, maar ook voor het onderwijs, omdat zij de kinderen dagelijks meemaken.

Naast het Jeugdfonds Sport en Cultuur kan de gemeente Meierijstad nadenken over het faciliteren van het volwassenenfonds Sport en Cultuur, om daarmee ook voor volwassenen geld als belemmering weg te nemen.

Literatuur en databronnen

NSO (mei 2018). Nationaal Sportonderzoek, Mulier Instituut. Data-analyse: Mulier Instituut.

NSO (juni 2019). Nationaal Sportonderzoek, Mulier Instituut. Data-analyse: Mulier Instituut.

NSO (oktober 2020). Nationaal Sportonderzoek, Mulier Instituut. Data-analyse: Mulier Instituut.

NSO (juni 2020). Nationaal Sportonderzoek, Mulier Instituut. Data-analyse: Mulier Instituut.

NSO (maart 2021). Nationaal Sportonderzoek, Mulier Instituut. Data-analyse: Mulier Instituut.

VTO (2018-2020). Vrijetijdsomnibus 2018, Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) in samenwerking met het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS). De VTO-meting van 2020 is tot stand gekomen via een samenwerking van de Boekmanstichting (namens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW)) en het Mulier Instituut (namens het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)) met het CBS.

Bijlage 1 Vragenlijsten Sport en bewegen Meierijstad 2022

Vragenlijst volwassenen

Blok A. Sportbeoefening

De volgende vragen gaan over sportbeoefening. Het gaat om activiteiten die u in de afgelopen twaalf maanden heeft verricht volgens gebruiken of regels uit de sportwereld. U kunt dus denken aan bijvoorbeeld badminton, fitness, toerfietsen en schaken, maar niet aan tuinieren, puzzelen of fietsen naar de bakker. Voor algemene beweegvormen kunt u kiezen uit danssport, yoga of drie varianten fitness.
Sporten die u tijdens de vakanties heeft beoefend, tellen wel mee; sporten tijdens lessen lichamelijke opvoeding op school niet.

1. **Welke sport of sporten beoefende u in de afgelopen twaalf maanden?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*

1	atletiek	25	midgetgolf
2	badminton	26	motorsport
3	basketbal	27	mountainbiken
4	biljart/poolbiljart/snooker	28	paardensport
5	bowling	29	roeien
6	bridge	30	schaatsen
7	dammen	31	schaken
8	danssport	32	schietsport
9	darts	33	skeeleren/skaten
10	duiksport	34	skiën/langlaufen/snowboarden
11	fitness, individueel (binnen)	35	squash
12	fitness, in een groep zoals aerobics en zumba (binnen)	36	tafeltennis
13	fitness, buiten zoals bootcamp	37	tennis
14	golf	38	vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)
15	gymnastiek/turnen	39	voetbal
16	handbal	40	volleybal
17	hardlopen/joggen	41	wandelsport
18	hockey	42	waterpolo
19	honkbal/softbal	43	wielrennen/toerfietsen
20	jeu de boules	44	yoga (ook pilates en poweryoga)
21	judo	45	zeilen/surfen
22	kano	46	zwemsport (excl. waterpolo)
23	(berg)klimsport	47	andere sport, namelijk: <open tekstvak>
24	korfbal	48	**Geen sport** >> *naar vraag 7*

Selectie: sporters

1. **Hoe vaak sport u gemiddeld per week?** *Denk hierbij aan een gemiddelde week in de afgelopen twaalf maanden.*
   <cijfer invoeren, max = 30>

Selectie: sporters

2. **Hoeveel keer heeft u in de afgelopen twaalf maanden in totaal gesport?**
   Indien u het niet precies weet, geeft u dan een zo nauwkeurig mogelijke schatting. *<cijfer invoeren>*

Selectie: iedereen

3. **Bent u lid van een sportvereniging?**
   - Ja
   - Nee

Selectie: sporters

4. **Welke sport beoefende u de afgelopen twaalf maanden het meest?**
   <Inladen beoefende sporten (1e vraag)>

De volgende vraag gaat in op de sport die u de afgelopen twaalf maanden het meest heeft beoefend.

Selectie: sporters

5. **Hoe beoefende u <meest beoefende sport> in de afgelopen twaalf maanden?**
   - Alleen, ongeorganiseerd
   - In groepsverband, georganiseerd door uzelf, familie , vrienden of kennissen
   - Als lid van een sportvereniging
   - Als abonnee, lid of cursist van een fitnesscentrum of commerciële sportaanbieder
   - In het kader van bedrijfssport
   - Via het sociaal-cultureel werk, sportbuurtwerk of welzijnswerk
   - Via een zorginstelling of revalidatiecentrum
   - Anders, namelijk: <open tekstvak>

Naast de reguliere sporten biedt de gemeente Meierijstad onder ander Walking Sports aan zoals Walking Football en Walking Korfbal.

6. **In hoeverre bent u bekend met Walking Sports?**
   - Heb ik nooit van gehoord
   - Heb ik wel van gehoord, maar niet aan deelgenomen in de afgelopen twaalf maanden
   - Heb ik aan deelgenomen in de afgelopen twaalf maanden
   - Weet ik niet

Blok B. Motieven en belemmeringen

De volgende vraag gaat over de rol van sporten en bewegen in uw leven.

7. **Welk kenmerk past het beste bij uw (sportieve) leven tot nu toe?** *Uw huidige sportdeelname is niet van belang, het gaat om de kenmerken die bij heel uw leven passen!*
   - Nooit gesport
   - Vroeger wel gesport
   - Wel aan sport gedaan maar niet doorlopend
   - Altijd *wat* aan sport gedaan
   - Altijd *veel* aan sport gedaan

8. **Welke redenen zijn voor u belangrijk om te sporten en bewegen?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
   - ☐ Lichaamsbeweging/gezondheid
   - ☐ Advies opvolgen van arts/fysiotherapeut
   - ☐ Afslanken/uiterlijk
   - ☐ Opbouw van conditie, kracht en/of lenigheid
   - ☐ Competitie, meten met anderen
   - ☐ Prestatie, jezelf verbeteren
   - ☐ Leren nieuwe vaardigheden
   - ☐ Leuke activiteit/plezier
   - ☐ Uitlaatklep voor dagelijks leven/ontspanning
   - ☐ Gezelligheid/sociale contacten
   - ☐ Lekker buiten zijn
   - ☐ Niet duur
   - ☐ Anders, namelijk: <open tekstvak>

- o Geen enkele, doe niet (zo veel) aan sport en bewegen <niet in combinatie met andere antwoorden>

9. Welke belemmeringen ervaart u waardoor u minder sport en beweegt dan u zou willen? *Meerdere antwoorden mogelijk.*

- ☐ Tijdgebrek vanwege combinatie werk, studie of gezin
- ☐ Tijdgebrek vanwege andere activiteiten
- ☐ Beperkte motivatie/niet leuk om te doen
- ☐ Houd het niet zo lang vol
- ☐ Geen mensen om samen te sporten en bewegen
- ☐ Geen of beperkte voorzieningen, mogelijkheden in de buurt
- ☐ Lichamelijke belemmeringen
- ☐ Psychische problemen
- ☐ Mijn sociale vaardigheden zijn niet zo goed
- ☐ Bang om te vallen / angst voor blessures
- ☐ Sporten is te duur
- ☐ Veiligheid in /rondom sportaccommodaties
- ☐ Sportverenigingen zijn te prestatiegericht
- ☐ Het weer
- ☐ Sport/beweeg niet als het donker is
- ☐ Gevoel niet mee te kunnen komen
- ☐ Anders, namelijk: <open tekstvak>
- o Geen enkele / ik sport/beweeg niet minder dan ik wil <niet in combinatie met andere antwoorden>

Blok C. Sport en bewegen in de openbare ruimte

De volgende vragen gaan over sporten en bewegen in de openbare ruimte. Bij openbare ruimte kunt u denken aan een park, een bos, een strand, een meer maar ook een weg.

10. Welke activiteiten heeft u de afgelopen twaalf maanden in <u>de openbare ruimte</u> ondernomen?

Antwoordmogelijkheden: niet, incidenteel, maandelijks, wekelijks

a. Recreatief wandelen
b. Recreatief fietsen
c. Hardlopen
d. Wielrennen / mountainbiken
e. Zwemmen in open water zoals een recreatieplas
f. Lichte beweegactiviteiten in een spelvorm zoals Pokemon GO en geocaching
g. Intensieve beweegactiviteiten zoals buitenfitness/bootcamp, gebruik van een beweegtuin of toestellen (zoals bij Calisthenics)
h. Sportieve activiteiten op bijvoorbeeld een trapveldje, basketbalveldje of skatepark
i. Overig

Selectie: weleens: a-h vorige vraag (per activiteit in een vraaggrid)

11. Waar begint u deze activiteit doorgaans? thuis, in de buurt, in de gemeente, buiten de eigen gemeente, buiten Nederland *(multiple) Meerdere antwoorden mogelijk.*

12. Zijn er bepaalde omstandigheden die het voor volwassenen minder aantrekkelijk maken om te sporten en bewegen bij u in de buurt? *Meerdere antwoorden mogelijk.*

- ☐ Geen goede wandel-/fietspaden (ook voor bijvoorbeeld kinderwagens, rolstoelen)
- ☐ Geen trapveldjes en speelplekken aanwezig
- ☐ De voorzieningen voor sport en bewegen zijn slecht onderhouden
- ☐ De voorzieningen voor sport en bewegen zijn vaak bezet door een bepaalde groep (bijv. kinderen)

- ☐ Het is niet veilig in mijn buurt
- ☐ Er worden geen leuke activiteiten om te sporten en bewegen georganiseerd
- ☐ Veel sporten zijn niet in de buurt of de wijk mogelijk
- ☐ Anders, namelijk: <open tekstvak>
- o Geen van deze <niet in combinatie met andere antwoorden>

13. Vindt u dat er voldoende aantrekkelijke mogelijkheden in uw buurt zijn om te sporten en bewegen in de openbare ruimte?

- o Ja
- o Nee

<indien vorige vraag is nee>

14. Wat mist u qua mogelijkheden in uw buurt om te sporten en bewegen in de openbare ruimte?

<open tekstvak>

15. Wat kan uw gemeente volgens u doen om sporten en bewegen in de openbare ruimte te bevorderen?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Infrastructuur verbeteren (kwaliteit wegdek/pad)
- ☐ Verlichting verbeteren
- ☐ Meer/betere rustplekken
- ☐ Ommetjes/routes aanleggen
- ☐ Meer/betere speelplekken (jeugd)
- ☐ Toestellen plaatsen (bijv. voor buitenfitness, bootcamp)
- ☐ Toegankelijkheid groen/parken verbeteren
- ☐ Aanbod georganiseerde activiteiten vergroten
- ☐ Communicatie over mogelijkheden openbare ruimte verbeteren
- ☐ Anders, namelijk: <open tekstvak>
- ☐ Geen enkele/is niet nodig <niet in combinatie met andere antwoorden>

Blok D. Behoeften voor sport en bewegen

De volgende vragen gaan over uw ideale manier om te sporten en te bewegen. Ook als u op dit moment niet of weinig aan sport of bewegen doet, zijn we benieuwd wat uw voorkeuren zijn. Kies steeds het best passende antwoord. U kunt steeds maar één antwoord geven.

16. Waar wilt u bij voorkeur sporten of bewegen?

- o Sportveld
- o Sporthal, sportzaal of gymzaal
- o Buurthuis, wijkcentrum of café
- o Fitnesscentrum
- o Zwembad (overdekt of openlucht bad)
- o Openbare sportvoorziening (zoals halfpipe, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi)
- o Openbare ruimte zoals weg, park, bos, bergen, strand, zee, meer
- o Overige zoals schaatsbaan, denksportcentrum, tennishal, manege en golfbaan
- o Thuis
- o Anders, namelijk <open tekstvak>

17. Hoe ver wilt u reizen voor sporten of bewegen?

- o Liefst in eigen buurt (geen reisafstand)
- o Liefst in mijn eigen gemeente, hoeft niet in eigen buurt
- o Maakt niet uit, mag ook buiten mijn gemeente

- Niet, liefst thuis

18. **Hoeveel geld heeft u over om te sporten of bewegen?**
    - Kosten maken me niet zo uit
    - Liever niet te duur
    - Het liefst zo min mogelijk kosten
    - Geen geld ervoor over
    - Ik heb helemaal geen geld over om te sporten of bewegen

19. **Heeft u een beperking of chronische aandoening?** Denk daarbij zowel aan lichamelijke als psychische beperkingen.
    - Ja
    - Nee

<indien ja bij vorige vraag>

20. **Om wat voor beperking of aandoening gaat het?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
    - ☐ Een lichamelijke of motorische beperking
    - ☐ Een auditieve beperking, zoals doofheid of slechthorendheid
    - ☐ Een visuele beperking, zoals blindheid of slechtziendheid
    - ☐ Een psychische aandoening
    - ☐ Een chronische aandoening, zoals hart- en vaatziekten, diabetes of reuma
    - ☐ Wil ik niet zeggen <niet in combinatie met andere antwoorden>

<indien ja bij vraag 21>

21. **Heeft u behoefte aan bepaalde aanpassingen om te sporten of bewegen?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
    - Geen aanpassingen nodig <niet in combinatie met andere antwoorden>
    - ☐ Een begeleider die mijn (on) mogelijkheden kent (o.a. vanwege beperking/aandoening)
    - ☐ De toegankelijkheid van de sportvoorziening
    - ☐ Aanpassing accommodatie (o.a. doucheruimten/sporthulpmiddelen, accommodatie zelf)
    - ☐ Aangepaste groepsgrootte
    - ☐ Speciaal vervoer (o.a. vanwege beperking/aandoening)
    - ☐ Hulp bij aan- en uitkleden/douchen
    - ☐ Sporten met andere mensen met een beperking/aandoening
    - ☐ Niet alleen met mensen met een beperking/aandoening sporten
    - ☐ Wil vooral met mensen zonder beperking/aandoening sporten

22. **Hoe informeert u zich als u zou willen gaan sporten of bewegen?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
    - ☐ Kijken op internet
    - ☐ Vragen aan bekenden
    - ☐ Vragen bij huisarts/fysiotherapeut/zorgverlener
    - ☐ Foldertje
    - ☐ Anders, namelijk <open tekstvak>

23. **Welke sport- of beweegactiviteit wilt u doen als u uw huidige activiteiten buiten beschouwing laat?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
    - ☐ Een officiële sport (zoals de sporten in de eerste vraag van deze vragenlijst)
    - ☐ Een beweegactiviteit zoals wandelen, fietsen, dansen of skeeleren
    - ☐ Een activiteit op een bepaalde plaats (bowlen, midgetgolf, klimbos, waterskiën)
    - ☐ Een activiteit met wat beweging (winkelen, museumbezoek, Pokémon Go, Geocaching)
    - ☐ Een activiteit in of om het huis (tuinieren, klussen)

Blok E. Jeugdfonds Sport en Cultuur

24. **Bent u bekend met de regeling Jeugdfonds Sport en Cultuur?**
    - Ja en ik kom er voor in aanmerking
    - Ja, maar ik kom er niet voor in aanmerking
    - Ja, maar ik weet niet of ervoor in aanmerking kom
    - Ja, maar ik ken de voorwaarden niet
    - Nee
    - Weet ik niet

<indien vorige vraag is ja>

25. **Weet u hoe u het Jeugdfonds Sport en Cultuur moet aanvragen?**
    - Ja
    - Nee

Wilt u meer weten over de regeling Jeugdsportfonds, wilt u weten of u in aanmerking komt voor deze regeling en/of heeft u hulp nodig bij de aanvraag? Klik dan hier.

Achtergrondvragen

Ten slotte willen wij u nog enkele achtergrondvragen stellen. De antwoorden zijn alleen bedoeld voor dit onderzoek en zullen anoniem verwerkt worden.

26. **Wat is uw geslacht?**
    - Man
    - Vrouw
    - Anders

27. **Wat is uw leeftijd?** <open>

28. **Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgemaakt?**
    - Geen onderwijs / basisonderwijs
    - LBO / VBO / VMBO (kader- of beroepsgericht) / MBO1
    - MAVO / HAVO of VWO (overgegaan naar 4e klas) / (M)ULO / VMBO (theoretische of gemengd) / voortgezet speciaal onderwijs
    - MBO 2, 3, 4 of MBO vóór 1998
    - HAVO of VWO (met diploma afgerond) / HBS / MMS
    - HBO of universitair propedeuse / HBO of universitair bachelor/kandidaats
    - HBO of universitair master/doctoraal/postdoctoraal
    - Weet ik niet/Wil ik niet zeggen

29. **Waaruit bestaat uw huishouden?** *Stiefkind, pleegkind e.d. kunt u meetellen als kinderen. Kinderen die niet op uw woonadres staan ingeschreven niet.*
    - Alleenstaand
    - Echtpaar / vaste partners met thuiswonend(e) kind(eren)
    - Echtpaar / vaste partners zonder thuiswonend(e) kind(eren)
    - Eén ouder met thuiswonend(e) kind(eren)
    - Een andere samenstelling
    - Weet ik niet/Wil ik niet zeggen

30. **Wat zijn de vier cijfers van uw postcode?** We willen dit gebruiken om indelingen naar wijkniveau te maken. Als u dit niet wilt, kunt u weet niet/wil niet zeggen aanvinken.

<open tekstvak, cijfers>
- Weet ik niet/Wil ik liever niet zeggen

Tot slot

31. **Vragen of opmerkingen over de vragenlijst kunt u hier kwijt.** <open tekstvak>

32. **Als u de vragenlijst compleet heeft ingevuld kunt u kans maken op gratis zwemkaartjes. We verloten 10 zwemkaartjes. Wilt u kans maken dan vragen we uw emailadres in te vullen. De winnaars stellen we zo snel mogelijk na het onderzoek per email op de hoogte. Het Mulier Instituut gebruikt dit emailadres alleen voor deze verloting.**
    E-mailadres: <open tekstvak>

Hartelijk dank voor het invullen!

Vragenlijst 'Sport en bewegen Meierijstad 2022'

Versie mei 2022

Instructie voor het lezen van dit document:
- De gele markering geeft aan op welke manier de vragen geprogrammeerd moeten worden.

Selectievraag

Zoals in de uitnodigingsbrief kunt u er voor kiezen de vragenlijst samen met uw kind in te vullen of dat u uw kind de vragenlijst zelfstandig laat invullen.

Ik vul deze vragenlijst in:
- Zelfstandig in als kind <vragenlijst A>
- Samen met/of voor mijn kind <vragenlijst B>

Vragenlijst jongeren (12 tot 16 jaar)

Wijze invullen: kind vult zelf vragenlijst in.

Introductie
Welkom

De gemeente Meierijstad is benieuwd naar de sport- en beweegactiviteiten van haar inwoners. Ook als je op dit moment niet of weinig sport en/of beweegt, zijn we benieuwd wat jouw voorkeuren zijn. Daarom heeft de gemeente het Mulier Instituut opdracht gegeven om dit te onderzoeken via een vragenlijst. Het Mulier Instituut is een Nederlands wetenschappelijk instituut.

De resultaten van deze vragenlijst verwerkt het Mulier Instituut vertrouwelijk en zijn in onze rapportage niet herleidbaar naar jou. Hoe wij met jouw privacy omgaan vind je hier.

Met vragen over de vragenlijst kan je contact opnemen met Eva Heijnen via e.heijnen@mulierinstituut.nl of met Annick Hacking via ahacking@meierijstad.nl.

Blok A. Sportbeoefening

De volgende vragen gaan over sportbeoefening. Het gaat om activiteiten die je in de afgelopen twaalf maanden hebt verricht volgens gebruiken of regels uit de sportwereld. Je kunt dus denken aan bijvoorbeeld badminton, fitness, toerfietsen en schaken, maar niet aan tuinieren, puzzelen of fietsen naar de bakker. Voor algemene beweegvormen kan je kiezen uit danssport, yoga of drie varianten fitness.
Sporten die je tijdens de vakanties hebt beoefend, tellen wel mee; sporten tijdens gymlessen school niet.

2. Welke sport of sporten beoefende je in de afgelopen twaalf maanden? *Meerdere antwoorden mogelijk.*

1	atletiek	25	midgetgolf
2	badminton	26	motorsport
3	basketbal	27	mountainbiken
4	biljart/poolbiljart/snooker	28	paardensport
5	bowling	29	roeien
6	bridge	30	schaatsen
7	dammen	31	schaken
8	danssport	32	schietsport
9	darts	33	skeeleren/skaten
10	duiksport	34	skiën/langlaufen/snowboarden
11	fitness, individueel (binnen)	35	squash
12	fitness, in een groep zoals aerobics en zumba (binnen)	36	tafeltennis
13	fitness, buiten zoals bootcamp	37	tennis
14	golf	38	vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)
15	gymnastiek/turnen	39	voetbal
16	handbal	40	volleybal
17	hardlopen/joggen	41	wandelsport
18	hockey	42	waterpolo
19	honkbal/softbal	43	wielrennen/toerfietsen
20	jeu de boules	44	yoga (ook pilates en poweryoga)
21	judo	45	zeilen/surfen
22	kano	46	zwemsport (excl. waterpolo)
23	(berg)klimsport	47	andere sport, namelijk: <open tekstvak>
24	korfbal	48	**Geen sport** >> *naar vraag 6*

Selectie: sporters

1. Hoe vaak sport je gemiddeld per week? *Denk hierbij aan een gemiddelde week in de afgelopen twaalf maanden.*
<cijfer invoeren, max = 30>

Selectie: sporters

2. Hoeveel keer heb je in de afgelopen twaalf maanden in totaal gesport?
Indien je het niet precies weet, geef dan een zo nauwkeurig mogelijke schatting.
<cijfer invoeren>

Selectie: iedereen

3. Ben je lid van een sportvereniging?

- o Ja
- o Nee

Selectie: sporters

4. **Welke sport beoefende je de afgelopen twaalf maanden het meest?**
   <Inladen beoefende sporten (1e vraag)>

De volgende vraag gaat in op de sport die je de afgelopen twaalf maanden het meest hebt beoefend.

Selectie: sporters

5. **Hoe beoefende je <meest beoefende sport> in de afgelopen twaalf maanden?**
   - o Alleen, ongeorganiseerd
   - o In groepsverband, georganiseerd door jezelf, familie, vrienden of kennissen
   - o Als lid van een sportvereniging
   - o Als abonnee, lid of cursist van een fitnesscentrum of commerciële sportaanbieder
   - o Via het sociaal-cultureel werk, sportbuurtwerk of welzijnswerk
   - o Via een zorginstelling of revalidatiecentrum
   - o Anders, namelijk: <open tekstvak>

Naast de sporten uit de eerste vraagt biedt de gemeente Meierijstad onder ander Sporten in de Wijk aan.

6. **Ken je Sporten in de Wijk?**
   - o Heb ik nooit van gehoord
   - o Heb ik wel van gehoord, maar niet aan deelgenomen in de afgelopen twaalf maanden
   - o Heb ik aan deelgenomen in de afgelopen twaalf maanden
   - o Weet ik niet

Blok B. Motieven en belemmeringen

De volgende vragen gaan over redenen om wel of niet te sporten en bewegen.

7. **Welke redenen zijn voor jou belangrijk om te sporten en bewegen?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
   - ☐ Lichaamsbeweging/gezondheid
   - ☐ Advies opvolgen van arts/fysiotherapeut
   - ☐ Afslanken/uiterlijk
   - ☐ Opbouw van conditie, kracht en/of lenigheid
   - ☐ Competitie, meten met anderen
   - ☐ Prestatie, jezelf verbeteren
   - ☐ Leren nieuwe vaardigheden
   - ☐ Leuke activiteit/plezier
   - ☐ Uitlaatklep voor dagelijks leven/ontspanning
   - ☐ Gezelligheid/sociale contacten
   - ☐ Lekker buiten zijn
   - ☐ Niet duur
   - ☐ Anders, namelijk: <open tekstvak>
   - o Geen enkele, doe niet (zo veel) aan sport en bewegen <niet in combinatie met andere antwoorden>

8. **Welke belemmeringen ervaar je waardoor je minder sport en beweegt dan je zou willen?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
   - ☐ Tijdgebrek
   - ☐ Beperkte motivatie/niet leuk om te doen
   - ☐ Houd het niet zo lang vol
   - ☐ Geen mensen om samen te sporten en bewegen
   - ☐ Geen of beperkte voorzieningen, mogelijkheden in de buurt
   - ☐ Lichamelijke belemmeringen
   - ☐ Psychische problemen

- ☐ Mijn sociale vaardigheden zijn niet zo goed
- ☐ Bang om te vallen / angst voor blessures
- ☐ Sporten is te duur
- ☐ Veiligheid in /rondom sportaccommodaties
- ☐ Sportverenigingen zijn te prestatiegericht
- ☐ Het weer
- ☐ Sport/beweeg niet als het donker is
- ☐ Gevoel niet mee te kunnen komen
- ☐ Anders, namelijk: <open tekstvak>

o Geen enkele / ik sport/beweeg niet minder dan ik wil <niet in combinatie met andere antwoorden>

Blok C. Sport en bewegen in de openbare ruimte

De volgende vragen gaan over sporten en bewegen in de openbare ruimte. Bij openbare ruimte kan je denken aan een park, een bos, een strand, een meer maar ook een weg.

9. Welke activiteiten heb je de afgelopen twaalf maanden in de openbare ruimte gedaan?

Antwoordmogelijkheden: niet, incidenteel, maandelijks, wekelijks

j. Wandelen
k. Fietsen
l. Hardlopen
m. Wielrennen / mountainbiken
n. Zwemmen in open water zoals een recreatieplas
o. Lichte beweegactiviteiten in een spelvorm zoals Pokemon GO
p. Intensieve beweegactiviteiten zoals buitenfitness/bootcamp, gebruik van een beweegtuin of toestellen
q. Sportieve activiteiten op bijvoorbeeld een trapveldje, basketbalveldje of skatepark
r. Overig

Selectie: weleens: a-h vorige vraag (per activiteit in een vraaggrid)

1. **Waar begin je deze activiteit doorgaans?** thuis, in de buurt, in de gemeente, buiten de eigen gemeente, buiten Nederland *(multiple) Meerdere antwoorden mogelijk.*

2. **Zijn er bepaalde omstandigheden die het voor jou minder aantrekkelijk maakt om te sporten en bewegen in de buurt?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
   - ☐ Geen goede wandel-/fietspaden
   - ☐ Geen trapveldjes en speelplekken aanwezig
   - ☐ De speelplekken zijn slecht onderhouden
   - ☐ De speelplekken zijn vaak bezet door andere kinderen
   - ☐ Het is niet veilig in mijn buurt
   - ☐ Er worden geen leuke activiteiten om te sporten en bewegen georganiseerd
   - ☐ Veel sporten zijn niet in de buurt of de wijk mogelijk
   - ☐ Anders, namelijk: <open tekstvak>
   - o Geen van deze <niet in combinatie met andere antwoorden>

3. **Vind je dat er voldoende leuke mogelijkheden in jouw buurt zijn om te sporten en bewegen?**
   - o Ja
   - o Nee

<indien vorige vraag is nee>

4. **Wat mis je qua mogelijkheden in jouw buurt om te sporten en bewegen?**
<open tekstvak>

Blok D. Behoeften voor sport en bewegen

De volgende vragen gaan over jouw ideale manier om te sporten en te bewegen. Ook als je op dit moment niet of weinig aan sport of bewegen doet, zijn we benieuwd wat jouw voorkeuren zijn. Kies steeds het best passende antwoord. Je kunt steeds maar één antwoord geven.

5. **Waar wil je bij voorkeur sporten of bewegen?**
   - o Sportveld
   - o Sporthal, sportzaal of gymzaal
   - o Buurthuis, wijkcentrum of café
   - o Fitnesscentrum
   - o Zwembad (overdekt of openlucht bad)
   - o Openbare sportvoorziening (zoals halfpipe, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi)
   - o Openbare ruimte zoals weg, park, bos, bergen, strand, zee, meer
   - o Overige zoals schaatsbaan, denksportcentrum, tennishal, manege en golfbaan
   - o Thuis
   - o Anders, namelijk <open tekstvak>
   - o Weet ik niet

6. **Hoe ver wil je reizen voor sporten of bewegen?**
   - o Liefst in eigen buurt (geen reisafstand)
   - o Liefst in mijn eigen gemeente, hoeft niet in eigen buurt
   - o Maakt niet uit, mag ook buiten mijn gemeente
   - o Niet, liefst thuis

7. **Stel je wil een nieuwe sport proberen, waar zoek je informatie over deze sport?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
   - ☐ Ik kijk op internet/sociale media
   - ☐ Ik vraag het aan bekenden zoals ouders of vrienden
   - ☐ Ik lees een foldertje
   - ☐ Ik vraag het of ik hoor het op school
   - ☐ Anders, namelijk <open tekstvak>

8. **Welke sport- of beweegactiviteit wil je doen naast de activiteiten die je op dit moment al doet?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
   - ☐ Een andere sport (zoals de sporten in de eerste vraag van deze vragenlijst)
   - ☐ Een beweegactiviteit zoals wandelen, fietsen, dansen of skeeleren
   - ☐ Een activiteit op een bepaalde plaats (bowlen, midgetgolf, klimbos, waterskiën)
   - ☐ Een activiteit met wat beweging (winkelen, museumbezoek, Pokémon Go)
   - ☐ Een activiteit in of om het huis (tuinieren, klussen)

Achtergrondvragen

Ten slotte willen wij je nog enkele achtergrondvragen stellen. De antwoorden zijn alleen bedoeld voor dit onderzoek en zullen anoniem verwerkt worden.

9. **Wat is jouw geslacht?**
   - o Jongen
   - o Meisje
   - o Anders

10. **Wat is jouw leeftijd?** <open tekstvak, cijfers>

11. **Hoeveel personen wonen er bij jou in huis?** Tel jezelf niet mee. Als je in meer dan één huis woont, kies dan voor één van de huizen.
    <open tekstvak, cijfers>

12. **Wat zijn de vier cijfers van jouw postcode?** Als je dit niet weet, hoef je niks in te vullen.
    <open tekstvak, cijfers>

Tot slot

13. **Vragen of opmerkingen over de vragenlijst kan je hier kwijt.**
    <open tekstvak>

14. **Als je de vragenlijst compleet hebt ingevuld maak je kans op gratis zwemkaartjes. We verloten 10 zwemkaartjes. Wil je kans maken dan vragen we jouw emailadres in te vullen. De winnaars stellen we zo snel mogelijk na het onderzoek per email op de hoogte. Het Mulier Instituut gebruikt dit emailadres alleen voor deze verloting.**
    E-mailadres: <open tekstvak>

Hartelijk dank voor het invullen!

Vragenlijst kinderen (6–11 jaar)

Wijze invullen: ouder vult voor kind in

Introductie
Welkom

De gemeente Meierijstad is benieuwd naar de sport- en beweegactiviteiten van haar inwoners. Ook als uw kind op dit moment niet of weinig sport en/of beweegt, zijn we benieuwd wat de voorkeuren van uw kind zijn. Daarom heeft de gemeente het Mulier Instituut opdracht gegeven om dit te onderzoeken via een vragenlijst. Het Mulier Instituut is een Nederlands wetenschappelijk instituut. Deze vragenlijst gaat over de vrijetijdsactiviteiten van uw kind die we in de brief hebben genoemd.
De resultaten van deze vragenlijst verwerkt het Mulier Instituut vertrouwelijk en zijn in onze rapportage niet herleidbaar naar uw kind als individu. Hoe wij met de privacy van uw kind omgaan vindt u hier.

Met vragen over de vragenlijst kunt u contact opnemen met Eva Heijnen via e.heijnen@mulierinstituut.nl of met Annick Hacking via ahacking@meierijstad.nl.

Blok A. Sportbeoefening
De volgende vragen gaan over sportbeoefening. Het gaat om activiteiten die uw kind in de afgelopen twaalf maanden heeft verricht volgens gebruiken of regels uit de sportwereld. U kunt dus denken aan bijvoorbeeld badminton, fitness, toerfietsen en schaken, maar niet aan tuinieren, puzzelen of fietsen naar de bakker. Voor algemene beweegvormen kunt u kiezen uit danssport, yoga of drie varianten fitness.
Sporten die uw kind tijdens de vakanties heeft beoefend, tellen wel mee; sporten tijdens lessen lichamelijke opvoeding op school niet.

15. **Welke sport of sporten beoefende uw kind in de afgelopen twaalf maanden?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*

1	atletiek	25	midgetgolf

2	badminton	26	motorsport
3	basketbal	27	mountainbiken
4	biljart/poolbiljart/snooker	28	paardensport
5	bowling	29	roeien
6	bridge	30	schaatsen
7	dammen	31	schaken
8	danssport	32	schietsport
9	darts	33	skeeleren/skaten
10	duiksport	34	skiën/langlaufen/snowboarden
11	fitness, individueel (binnen)	35	squash
12	fitness, in een groep zoals aerobics en zumba (binnen)	36	tafeltennis
13	fitness, buiten zoals bootcamp	37	tennis
14	golf	38	vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)
15	gymnastiek/turnen	39	voetbal
16	handbal	40	volleybal
17	hardlopen/joggen	41	wandelsport
18	hockey	42	waterpolo
19	honkbal/softbal	43	wielrennen/toerfietsen
20	jeu de boules	44	yoga (ook pilates en poweryoga)
21	judo	45	zeilen/surfen
22	kano	46	zwemsport (excl. waterpolo)
23	(berg)klimsport	47	andere sport, namelijk: <open tekstvak>
24	korfbal	48	**Geen sport** >> *naar vraag 6*

Selectie: sporters

1. Hoe vaak sport uw kind gemiddeld per week? *Denk hierbij aan een gemiddelde week in de afgelopen twaalf maanden.*
<cijfer invoeren, max = 30>

Selectie: sporters

2. Hoeveel keer heeft uw kind in de afgelopen twaalf maanden in totaal gesport?
Indien u het niet precies weet, geeft u dan een zo nauwkeurig mogelijke schatting.
<cijfer invoeren>

Selectie: iedereen

3. Is uw kind lid van een sportvereniging?
- Ja
- Nee

Selectie: sporters

4. Welke sport beoefende uw kind de afgelopen twaalf maanden het meest?
<Inladen beoefende sporten (1e vraag)>

De volgende vraag gaat in op de sport die uw kind de afgelopen twaalf maanden het meest heeft beoefend.

Selectie: sporters

5. Hoe beoefende uw kind <meest beoefende sport> in de afgelopen twaalf maanden?
- Alleen, ongeorganiseerd

- In groepsverband, georganiseerd door uzelf, familie , vrienden of kennissen
- Als lid van een sportvereniging
- Als abonnee, lid of cursist van een fitnesscentrum of commerciële sportaanbieder
- Via het sociaal-cultureel werk, sportbuurtwerk of welzijnswerk
- Via een zorginstelling of revalidatiecentrum
- Anders, namelijk: <open tekstvak>

Naast de sporten uit de eerste vraagt biedt de gemeente Meierijstad onder ander Sporten in de Wijk aan.

6. **In hoeverre kent u of uw kind Sporten in de Wijk?**
   - Nooit van gehoord
   - Wel van gehoord, maar niet aan deelgenomen in de afgelopen twaalf maanden
   - Deelgenomen in de afgelopen twaalf maanden
   - Weet ik niet

Blok B. Motieven en belemmeringen

De volgende vragen gaan over redenen om wel of niet te sporten en bewegen.

7. **Welke redenen zijn voor uw kind belangrijk om te sporten en bewegen?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
   - ☐ Lichaamsbeweging/gezondheid
   - ☐ Advies opvolgen van arts/fysiotherapeut
   - ☐ Afslanken/uiterlijk
   - ☐ Opbouw van conditie, kracht en/of lenigheid
   - ☐ Competitie, meten met anderen
   - ☐ Prestatie, jezelf verbeteren
   - ☐ Leren nieuwe vaardigheden
   - ☐ Leuke activiteit/plezier
   - ☐ Uitlaatklep voor dagelijks leven/ontspanning
   - ☐ Gezelligheid/sociale contacten
   - ☐ Lekker buiten zijn
   - ☐ Niet duur
   - ☐ Anders, namelijk: <open tekstvak>
   - Geen enkele, doe niet (zo veel) aan sport en bewegen <niet in combinatie met andere antwoorden>

8. **Welke belemmeringen ervaart uw kind waardoor hij/zij minder sport en beweegt dan hij/zij zou willen?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
   - ☐ Tijdgebrek
   - ☐ Beperkte motivatie/niet leuk om te doen
   - ☐ Houd het niet zo lang vol
   - ☐ Geen mensen om samen te sporten en bewegen
   - ☐ Geen of beperkte voorzieningen, mogelijkheden in de buurt
   - ☐ Lichamelijke belemmeringen
   - ☐ Psychische problemen
   - ☐ Zijn/haar sociale vaardigheden zijn niet zo goed
   - ☐ Bang om te vallen / angst voor blessures
   - ☐ Sporten is te duur
   - ☐ Veiligheid in /rondom sportaccommodaties
   - ☐ Sportverenigingen zijn te prestatiegericht
   - ☐ Het weer
   - ☐ Sport/beweeg niet als het donker is

- ☐ Gevoel niet mee te kunnen komen
- ☐ Anders, namelijk: <open tekstvak>
- o Geen enkele / hij/zij sport/beweeg niet minder dan hij/zij wil <niet in combinatie met andere antwoorden>

Blok C. Sport en bewegen in de openbare ruimte

De volgende vragen gaan over sporten en bewegen in de openbare ruimte. Bij openbare ruimte kunt u denken aan een park, een bos, een strand, een meer maar ook een weg.

9. **Welke activiteiten heeft uw kind de afgelopen twaalf maanden in de openbare ruimte ondernomen?** *Antwoordmogelijkheden: niet, incidenteel, maandelijks, wekelijks*
   s. Recreatief wandelen
   t. Recreatief fietsen
   u. Hardlopen
   v. Wielrennen / mountainbiken
   w. Zwemmen in open water zoals een recreatieplas
   x. Lichte beweegactiviteiten in een spelvorm zoals Pokemon GO
   y. Intensieve beweegactiviteiten zoals buitenfitness/bootcamp, gebruik van een beweegtuin of toestellen (zoals bij Calisthenics)
   z. Sportieve activiteiten op bijvoorbeeld een trapveldje, basketbalveldje of skatepark
   aa. Overig

Selectie: weleens: a-h vorige vraag (per activiteit in een vraaggrid)

10. **Waar begint uw kind deze activiteit doorgaans?** thuis, in de buurt, in de gemeente, buiten de eigen gemeente, buiten Nederland *(multiple) Meerdere antwoorden mogelijk.*

11. **Zijn er bepaalde omstandigheden die het voor kinderen minder aantrekkelijk maken om te sporten en bewegen bij u in de buurt?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
    - ☐ Geen goede wandel-/fietspaden
    - ☐ Geen trapveldjes en speelplekken aanwezig
    - ☐ De voorzieningen voor sport en bewegen zijn slecht onderhouden
    - ☐ De voorzieningen voor sport en bewegen zijn vaak bezet door een bepaalde groep
    - ☐ Het is niet veilig in onze buurt
    - ☐ Er worden geen leuke activiteiten om te sporten en bewegen georganiseerd
    - ☐ Veel sporten zijn niet in de buurt of de wijk mogelijk
    - ☐ Anders, namelijk: <open tekstvak>
    - o Geen van deze <niet in combinatie met andere antwoorden>

12. **Vindt u dat er voor uw kind voldoende aantrekkelijke mogelijkheden in uw buurt zijn om te sporten en bewegen in <u>de openbare ruimte</u>?**
    - o Ja
    - o Nee

<indien vorige vraag is nee>

13. **Wat mist uw kind qua mogelijkheden in uw buurt om te sporten en bewegen in de <u>openbare ruimte</u>?** <open tekstvak>

14. **Wat kan uw gemeente volgens u doen om sporten en bewegen <u>in de openbare ruimte</u> te bevorderen voor uw kind?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*

- ☐ Infrastructuur verbeteren (kwaliteit wegdek/pad)
- ☐ Verlichting verbeteren
- ☐ Meer/betere rustplekken
- ☐ Ommetjes/routes aanleggen
- ☐ Meer/betere speelplekken (jeugd)
- ☐ Toestellen plaatsen (bijv. voor buitenfitness, bootcamp)
- ☐ Toegankelijkheid groen/parken verbeteren
- ☐ Aanbod georganiseerde activiteiten vergroten
- ☐ Communicatie over mogelijkheden openbare ruimte verbeteren
- ☐ Anders, namelijk: <open tekstvak>
- ☐ Geen enkele/is niet nodig <niet in combinatie met andere antwoorden>

Blok D. Behoeften voor sport en bewegen

De volgende vragen gaan over de ideale manier om te sporten en te bewegen van uw kind. Ook als u op dit moment niet of weinig aan sport of bewegen doet, zijn we benieuwd wat uw voorkeuren zijn. Kies steeds het best passende antwoord. U kunt steeds maar één antwoord geven.

15. **Waar wilt uw kind bij voorkeur sporten of bewegen?**
    - o Sportveld
    - o Sporthal, sportzaal of gymzaal
    - o Buurthuis, wijkcentrum of café
    - o Fitnesscentrum
    - o Zwembad (overdekt of openlucht bad)
    - o Openbare sportvoorziening (zoals halfpipe, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi)
    - o Openbare ruimte zoals weg, park, bos, bergen, strand, zee, meer
    - o Overige zoals schaatsbaan, denksportcentrum, tennishal, manege en golfbaan
    - o Thuis
    - o Anders, namelijk <open tekstvak>

16. **Hoe ver wilt uw kind reizen voor sporten of bewegen?**
    - o Liefst in eigen buurt (geen reisafstand)
    - o Liefst in eigen gemeente, hoeft niet in eigen buurt
    - o Maakt niet uit, mag ook buiten de gemeente
    - o Niet, liefst thuis

17. **Hoeveel geld heeft u over om uw kind te laten sporten of bewegen?**
    - o Kosten maken me niet zo uit
    - o Liever niet te duur
    - o Het liefst zo min mogelijk kosten
    - o Geen geld ervoor over
    - o Ik heb helemaal geen geld over om te sporten of bewegen

18. **Hoe informeert u zich als uw kind zou willen gaan sporten of bewegen?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
    - ☐ Kijken op internet
    - ☐ Vragen aan bekenden
    - ☐ Vragen bij huisarts/fysiotherapeut/zorgverlener
    - ☐ Foldertje
    - ☐ Anders, namelijk <open tekstvak>

19. **Welke sport- of beweegactiviteit wilt uw kind doen als de huidige activiteiten buiten beschouwing worden gelaten?** *Meerdere antwoorden mogelijk.*
    - ☐ Een officiële sport (zoals de sporten in de eerste vraag van deze vragenlijst)
    - ☐ Een beweegactiviteit zoals wandelen, fietsen, dansen of skeeleren
    - ☐ Een activiteit op een bepaalde plaats (bowlen, midgetgolf, klimbos, waterskiën)
    - ☐ Een activiteit met wat beweging (winkelen, museumbezoek, Pokémon Go, Geocaching)
    - ☐ Een activiteit in of om het huis (tuinieren, klussen)

Achtergrondvragen

Ten slotte willen wij u nog enkele achtergrondvragen stellen. De antwoorden zijn alleen bedoeld voor dit onderzoek en zullen anoniem verwerkt worden.

20. **Wat is het geslacht van uw kind?**
    - o Jongen
    - o Meisje
    - o Anders

21. **Wat is de leeftijd van uw kind?** <open>

22. **Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgemaakt?**
    - o Geen onderwijs / basisonderwijs
    - o LBO / VBO / VMBO (kader- of beroepsgericht) / MBO1
    - o MAVO / HAVO of VWO (overgegaan naar 4e klas) / (M)ULO / VMBO (theoretische of gemengd) / voortgezet speciaal onderwijs
    - o MBO 2, 3, 4 of MBO vóór 1998
    - o HAVO of VWO (met diploma afgerond) / HBS / MMS
    - o HBO of universitair propedeuse / HBO of universitair bachelor/kandidaats
    - o HBO of universitair master/doctoraal/postdoctoraal
    - o Weet ik niet/Wil ik niet zeggen

23. **Waaruit bestaat uw huishouden?** *Stiefkind, pleegkind e.d. kunt u meetellen als kinderen. Kinderen die niet op uw woonadres staan ingeschreven niet.*
    - o Alleenstaand
    - o Echtpaar / vaste partners met thuiswonend(e) kind(eren)
    - o Echtpaar / vaste partners zonder thuiswonend(e) kind(eren)
    - o Eén ouder met thuiswonend(e) kind(eren)
    - o Een andere samenstelling
    - o Weet ik niet/Wil ik niet zeggen

24. **Wat zijn de vier cijfers van uw postcode?** We willen dit gebruiken om indelingen naar wijkniveau te maken. Als u dit niet wilt, kunt u weet niet/wil niet zeggen aanvinken.
    <open tekstvak, cijfers>
    - o Weet ik niet/Wil ik liever niet zeggen

Tot slot

25. **Vragen of opmerkingen over de vragenlijst kunt u hier kwijt.** <open tekstvak>

26. **Als u de vragenlijst compleet heeft ingevuld kunt u of uw kind kans maken op gratis zwemkaartjes. We verloten 10 zwemkaartjes. Wilt u kans maken dan vragen we uw emailadres in te vullen. De winnaars stellen we zo snel mogelijk na het onderzoek per email op de hoogte. Het Mulier Instituut gebruikt dit emailadres alleen voor deze verloting.** E-mailadres: <open tekstvak>

Hartelijk dank voor het invullen!

Mulier Instituut | Sportonderzoek voor beleid en samenleving
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht | Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | info@mulierinstituut.nl | www.mulierinstituut.nl